

Kópavogur Reykjanesbær Sveitarfélagið Árborg

Útgefandi:

SPI á Íslandi c/o Cognitio ehf.

Ritstjórn:

Rósbjörg Jónsdóttir, Gunnar Haraldsson
Haraldur J Hannesson

Myndir

Ljósmyndir frá Árborg - Sveitarfélagið Árborg
Ljósmyndir fyrir Kópavog - Sveitarfélagið Kópavogur
Ljósmyndir frá Reykjanesbæ - Sveitarfélagið Reykjanesbær & Ljósm. ÖZZO
Aðrar ljósmyndir: Shutterstock.com

Hönnun

Þorgeir Valur Ellertsson

Prentun

Svansprent hf.

Social Progress á Íslandi

Ráðgjafaryrirtækið Cognitio er fulltrúi Social Progress Imperative á Íslandi. Social Progress Imperative hefur haft veg og vanda að þróun og útgáfu vísitölu félagslegra framfara (e.social progress index). Rósbjörg Jónsdóttir eigandi Cognitio, hefur haft frumkvæði að innleiðingu verkefna sem tengjast vísitölu félagslegra framfara hér á landi. Auk Rósbjargar, eru sérfræðingar Social Progress á Íslandi þeir Gunnar Haraldsson hagfræðingur og Haraldur Jón Hannesson, hagfræðingur.

SPI á Íslandi tekur að sér úttektir samkvæmt verkefnum vísitölunnar og vinnur að slíkum verkefnum á þverfaglegan hátt í samvinnu við hagaðila hverju sinni. Fyrsta úttektin var unnin fyrir Kópavog 2017-2018 og síðan bættust Reykjanesbær og Sveitarfélagið Árborg í samstarfið 2018 og önnur úttekt gefin út haustið 2019. Úttektin í ár er því þriðja sinnar tegundar sem unnin er hér á landi fyrir sveitarstjórnarstigið. Þá hefur Cognitio í samvinnu við alþjóðastofnunina Social Progress Imperative haft frumkvæði að því að byggja upp alþjóðlega leiðtogaíðstefnu á Íslandi, **What Works Summit** þar sem horft er til þeirra þátta sem hafa reynst vel þegar kemur að því að efla félagslegar framfarir. Heimasíða SPI á Íslandi er www.socialprogress.is

©Framfaravogin 2020

SPI á Íslandi c/o Cognitio

FRAMFARAVOGIN 2020

Preface

"Is it over yet?" This is the question most of us are asking about 2020. It really has been a year to forget. Covid has taken the lives of more than a million people around the world already and its wider impacts on our economies and societies have been devastating.

The Covid crisis has also come at a time when the world was already facing huge structural challenges. The effects of climate change are already upon us and the policies needed to avert disaster remain elusive. The world is also lagging on key areas of human development from building toilets to achieving gender equality. And in areas such as rights and inclusiveness we are going in the wrong direction.

Put this all together and the global Social Progress Index shows that, even before Covid, the world was going to miss the 2030 Sustainable Development Goals targets by 52 years. Covid could push that out further to 2092. Something needs to change.

The launch of the new municipal Social Progress Indexes for Iceland comes at a time of crisis. But also one of opportunity. The opportunity to refocus our efforts, not to just build back from the Covid crisis, but to build forward to create a more sustainable and inclusive societies.

Iceland is a world leader in social progress. And it has done so in the face of formidable challenges. The world today, in this time of adversity, needs the indomitable Icelandic spirit. It also needs the inspirational Icelandic example. Iceland has been one of the leaders in coping with the Covid virus and will, I am sure, be one of the leaders in recovering from this crisis in a sustainable and inclusive way.

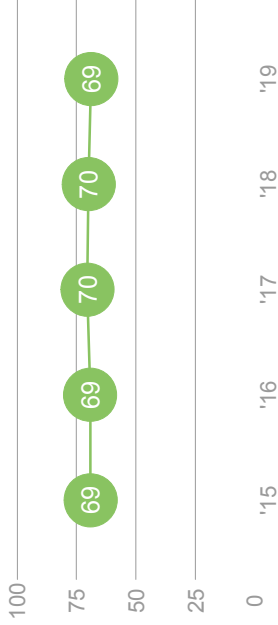
Our hope is that the Social Progress Index can play a part in that recovery, by providing leaders and citizens with the critical data to manage immediate risks and to plan and invest for a better future.

Michael Green
Founder and CEO of Social Progress Imperative

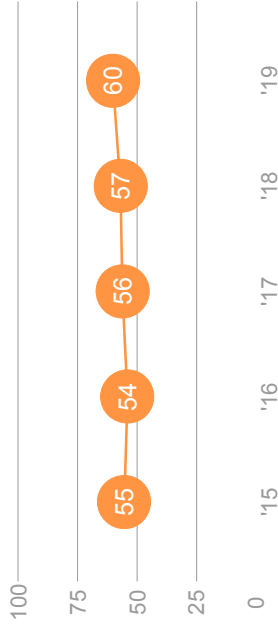

Framfaravogin 2015 - 2019

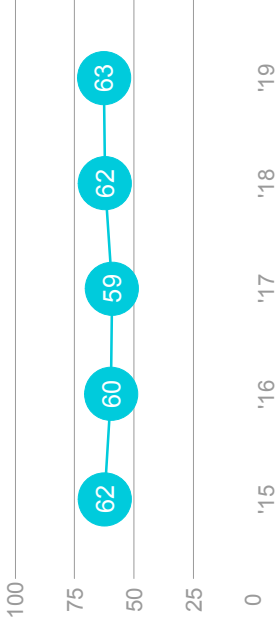
Kópavogur

Reykjanesbær

Árborg

Samantekt

Heimsfaraldur Covid-19 hefur valdið gríðarlegri samfélagslegri röskun víða um heim og um leið hafa áskoranirnar margfaldast. Það hefur sjaldan verið mikilvægara að huga að félagslegum framförum í samfélaginu með markvissu eftirliti og áreiðanlegum gögnum.

Hér er að finna þriðju úttekt Framfaravogar sveitarfélaga fyrir sveitarfélögin og er litið til Kópavogs, Reykjanesbæjar og Sveitarfélagsins Árborgar.

Markmið Framfaravogar sveitarfélaga er að draga fram stöðu félagslegra framfara og á sama tíma draga fram hvar hægt sé að gera betur. Til að slíkt sé mögulegt, þurfa viðmiðin að vera skýr, mælikvarðarnir réttmætir og vel skilgreindir, og endurspeglja það sem máli skiptir.

Framfaravogin byggir á aðferðum vísitölu félagslegra framfara (e. SPI) sem reiknuð er út áreiga fyrir þjóðir heims af stofnuninni **Social Progress Imperative**. Gerðar eru strangar kröfur til

þeirra vísa sem valdir eru þar sem áhersla er lögð á samræmi og áreiðanleika.

Framfaravog sveitarfélaganna er stjórntæki sem hjálpar til við að auka velferð og styðja félagslegar framfarir. Framfaravogin snýst um einstaklinginn, þarfir hans, vellíðan og tækifæri.

Framfaravogin hjálpar við að draga fram það sem betur má fara, auðveldar við forgangsröðun verkefna, og nýtist þannig sem verkfæri við stefnumótandi ákvarðanir. Þá nýtist hún vel á tímum líkt og nú þegar fjárhagur sveitarfélaga er þröngur stakkur sniðin vegna áfalla af völdum Covid-19. Framfaravogin eflir samvinnu og samskipti og stuðlar að nýsköpun. Þá nýtist Framfaravogin við að draga fram stöðu nærsamfélagsins þegar horft er til Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna. Nú eru verkefnin mörg og mikilvæg á sama tíma og fjármunir eru af skornari skammti en oft áður. Á tímum sem þessum er mikilvægt að byggja forgangsröðunina á skýrum og traustum gögnum og beina áherslum að þeim verkefnum þar sem þörfin er mest.

Niðurstöður Framfaravogar sveitarfélaga 2020 byggja á 55 vísum sem falla undir þrjár viddir. Ein viddin snýst um grunnþarfir, önnur um grunnstöðir velferðar og sú þriðja um tækifæri. Alls eru 17 vísar sem falla undir grunnþarfir, 22 vísar undir grunnstöðir velferðar og 16 vísar sem tilheyra tækifærum. Nú eru 5 nýir vísar frá síðustu úttekt. Þá hefur tveimur vísum frá fyrri úttekt verið breytt, þar sem annars vegar er nú mögulegt að nálgast nýrri og áreiðanlegri gögn en áður, og hins vegar er fyrri gagnagrunnur sem notaður var ekki lengur uppfærður. Allir vísar sem notaðir eru í Framfaravoginni eru upprunnir úr traustum og áreiðanlegum gagnaveitum eða rannsóknaraðilum.

Nýir vísar sem horft er til eru aðgengi að rafrænni heilbrigðisþjónustu, býr þröngt, fyrsta húseign ungmenna, svefngæði og virkur ferðamáti.

Í öllum sveitarfélögum má greina framfarir hvað varðar félagslegar framfarir, frá því í fyrra.

Helstu áskoranir þessarar úttektar voru líkt og fyrr ár, að finna samanburðarhæf gögn sem snúa að **umhverfismálum, vatni og hreinlæti og upplýsingar sem endurspeglar líðan íbúa af erlendu bergi brotnu**. Allt eru þetta mikilvægir málaflokkar sem snerta ábyrgðarsvið sveitarfélaga. Allir þessir þættir tilheyrja áherslum um sjálfbær samfélög, heilsusamleg samfélög og að enginn verði skilinn eftir. Hér er mikilvægt að gera betur.

Samsetning framfaravogarinnar

Grunnþarfir

Heilbrigði

Hefur fólk aðgengi að almenntri heilbrigðisþjónustu og góðri næringu?

Vatn og hreinlæti

Hefur einstaklingurinn aðgengi að hreinu vatni og hreinlætisaðstöðu?

Húsnæði

Búa einstaklingar í ásættanlegu húsnæði?

Öryggi

Upplifa íbúar öryggi?

Með frumkvæði sínu hafa sveitarfélögin þrjú, Kópavogur, Reykjanesbær og Sveitarfélagið Árborg, lagt grunninn að samræmdu stjórnþæki sem nýst getur öllum sveitarfélögum í landinu. Verkefnið er mikilvægur grunnur til að byggja á, ekki síst til að samræma gagnaöflun og gagnaframsætningu, öllum sveitarfélögum landsins til hagsbóta.

Grunnstoðir velferðar

Grunnmenntun

Hafa einstaklingar gott aðgengi að menntastofnunum?

Upplýsingar og samskipti

Hefur einstaklingur greitt aðgengi að hugmyndum og upplýsingum hvaðan að úr heiminum?

Heilsan og líðan

Á einstaklingurinn langa og heilbrigða ævi?

Umhverfisgæði

Er verið að ganga vel um auðlindir og tryggja komandi kynslóðum aðgengi að þeim?

Þannig getur Framfaravogin einnig verið mikilvægt stuðningsverkfæri við sameiningu sveitarfélaga sem stefnt er að fyrir árið 2026.

Það er von þeirra sem að þessu verkefni standa að Framfaravogin gæti nýst til að gera góð samfélög enn betri.

Framfaravogin 2020 byggir á gögnum sem ná yfir tímabilið **2015-2019**.

Tækifæri

Borgaraleg réttindi

Eru réttindi einstaklinga í samfélaginu virt?

Persónulegt frelsi

Er einstaklingnum frjálst að taka ákvarðanir og lífa því lífi sem hann kysir að lífa?

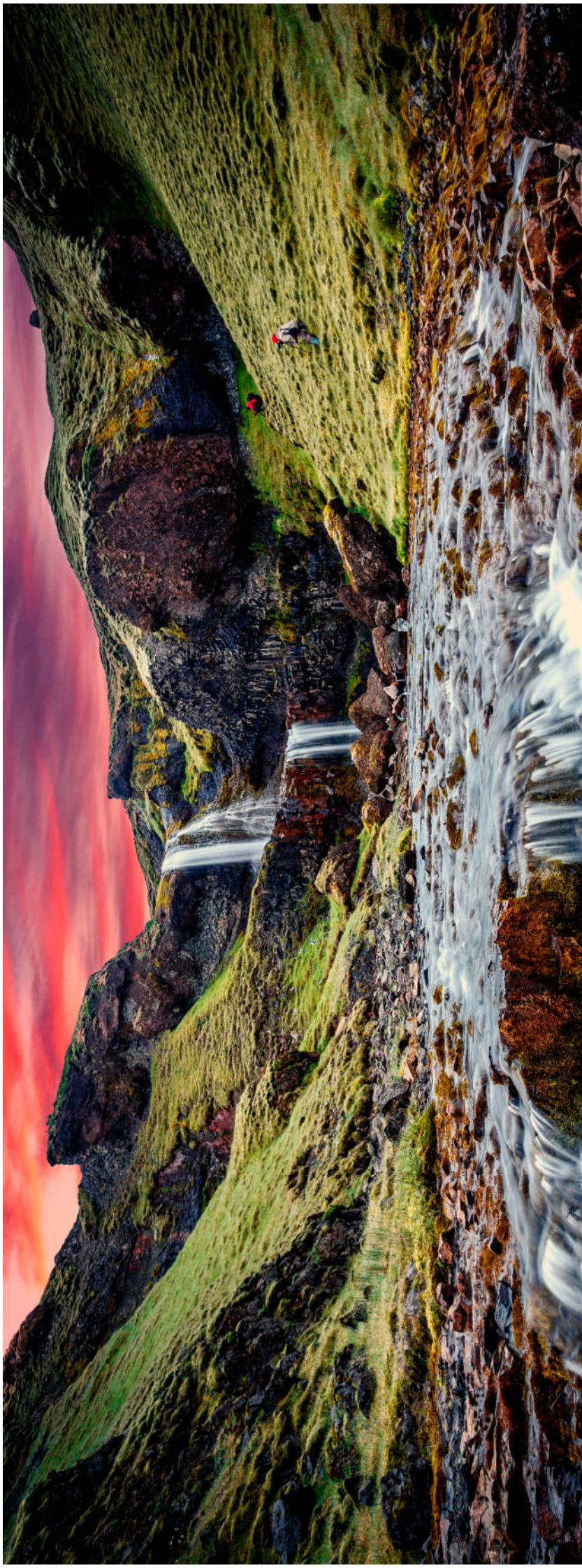
Þátttaka

Er einhver útilokaður sem virkur þátttakandi í samfélaginu með einum eða öðrum hætti?

Framhaldsmenntun

Er fólki boðið tækifæri á framhaldsmenntun eins og hún gerist best?

Efnisyfirlit

Formáli - Preface	3
Samantekt	4
Félagslegar framfarir á óvissutímum	7
Framfaravogin 2020	7
Kópavogur	12
Reykjanesbær	18
Sveitarfélagið Árborg	24
Aðferðafræði	30
Víðaukar I-III	32

Félagslegar framfarir á óvissutímum

Þjóðir heimsins hafa verið óþrymlega minntar á hverfuleika aðstæðna í kjölfar Covid-19 heimsfaraldursins. Einnig hefur okkur lært hve miklu skiptir að byggja aðgerðir okkar á staðreyndum og áreiðanlegum upplýsingum. Á sama tíma verður okkur ljóst mikilvægi þess að standa vörð um grunnþarfir samfélaganna, ekki síst þegar ytri áföll ríða yfir.

Hér getur Framfaravogin komið að góðu gagni. Framfaravogin hjálpar til við að bregða ljósi á hvar skóinn kreppir. Framfaravogin

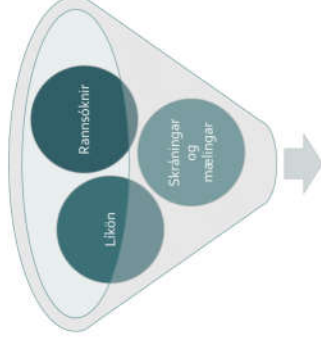
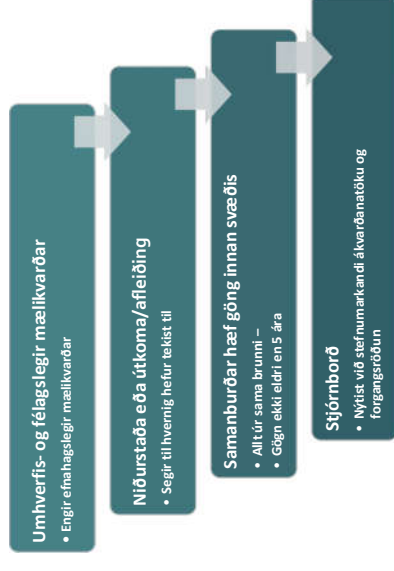
líður ekki til peningalegra mælikvarða og er það að yfirlögðu ráði. Hún nýtist þannig vel við forgangsroðun verkefna. Slíkt er ekki síst mikilvægt nú á tímum þegar fjárhag sveitarfélaga er þröngur stakkur sniðin vegna neikvæðra áhrifa Covid-19 faraldursins og afleiðinga hans á tekjur þeirra. Á sama tíma hafa útgjöld sveitarfélaganna aukist þar sem eftirspurn eftir lögbundinni þjónustu þeirra eykst á sama tíma. Nú, þegar fjármunir eru af skornum skammti en verkefniin næg eru nauðsynlegt að forgangsraða verkefnum með sem bestum hætti.

Framfaravogin 2020

Í þessari skýrslu eru dregnar fram niðurstöður úttektar á Framfaravoginni 2020 fyrir þrjú sveitarfélög, þ.e. **Kópavog, Reykjanesbær og Sveitarfélagið Árborg**.

Niðurstöður Framfaravogainnar 2020 endurspeglar framfarir sveitarfélaganna þriggja sem hafa haft veg og vanda að þróun hennar, Kópavogs, Reykjanesbæjar og Sveitarfélagsins Árborgar. Hér hafa verið valdir 55 vísar sem sýna með einum eða öðrum hætti framfarir sveitarfélaganna. Líkt og í fyrri úttektum eru þau gögn sem byggja á **öll úr miðlægum gagnagrunnum, tekin út með reglubundnum hætti aldrei eldri en 5 ára og endurspeglar öll útkomu**.

Einkenni Framfaravogar sveitarfélaga

Social Progress Portrait

Til að tryggja notagildi, gagnsæi og gæði eru allir vísar ígrundaðir með tilliti til gæða þeirra gagna sem undir liggja og uppruna þeirra. Þá þarf að tryggja að þeir mælikvarðar sem notaðir eru í voginni mæli það sem raunverulega skiptir máli og hjálpi sveitarfélögum við stefnumótun og ákvarðanatöku.

Framfaravogin er stöðugt í þróun og nokkrar úrbætur hafa verið gerðar frá því í fyrra. Úrbæturnar snúa allar að því að bæta verkfærið og tryggja eftir föngum að verið sé að mæla það sem mestu máli skiptir. Verður hér gerð grein fyrir því í hverju þessar úrbætur felast. Í meðfylgjandi töflu má sjá breytingar þær sem gerðar hafa verið frá síðustu úttekt. Sumir vísanna eru nýir og eða hafa tekið breytingum vegna þess að fengist hafa betri gögn en áður.

Breytingar á vísum

Rétt er að taka fram að úrbæturar virka aftur í tímann og þannig er tryggt að hægt sé að bera saman stöðuna núna við stöðu fyrir ára.

Húsnæði

Mælikvörðum sem endurspegla stöðu húsnæðis á Íslandi hefur verið ábótavant, sérstaklega þegar verið er að horfa á stöðuna í einstökum sveitarfélögum. Það að hafa þak yfir höfuðið telst til grunnþarfa einstaklinga og tryggir öryggi, heilsu og mannlega reisn. Hér eru lagðir fram tveir nýir vísar sem ætlað er að mæla þennan mikilvæga þátt.

- Býr þröngt** er nýr vísir sem endurspeglar það hlutfall íbúa sveitarfélaganna þar sem fermetrafjöldi á mann er undir 60% af miðgildi landsins. Hér er horft til þess rými sem einstaklingar búa í og er mælt af Hagstofu Íslands. Fermetrafjöldinn sem notaður er sem viðmið eru 26m².
- Fyrsta eign 18-34 ára.** Þessi vísir endurspeglar hlutfall þeirra einstaklinga yngri en 35 ára sem hafa komið sér upp fyrstu húsnæðiseign.

Upplýsingar og samskipti

Fjárlást aðgengi að upplýsingum og möguleikinn á skoðanaskiptum er einn þeirra mikilvægu þátta sem eru nauðsynlegir til að hægt sé að byggja skilvirkt og ábyrgt samfélag. Á tímum örvar þróunar í samspiili tækni og miðlunar upplýsinga hefur þessi þáttur hlotið sífellt meira vægi.

- Aðgengi að rafrænni heilbrigðisþjónustu** er nýr vísir sem endurspeglar hlutfall íbúa sem nýta sér rafræna heilbrigðisþjónustu með því að nota þjónustu vefsvæðisins heilsuvera.is. Skortur hefur

verið á upplýsingum sem endurspegla aðgengi að heilbrigðisþjónustu, sérstaklega þegar lítið er til einstakra sveitarfélaga. Hér hefur verið farið sý leið að líta til aðgengis að rafrænni heilbrigðisþjónustu og nota upplýsingar sem eru ínánlegar gegnum rafrænu gáttina: [www.heilsuvera.is](#). Mikil þróun og aukin notkun hefur átt sér stað á þessari þjónustu og mun hún hafa mikil áþreifanleg áhrif þegar horft er til framtíðar.

Heilsa og líðan

Heilsa og vellíðan mælir hversu heilbrigðu lífi fólk hefur tök á að lifa. Hér er horft til þátta sem draga úr ótímabærum dauðsföllum af ýmsum fyrirbyggjanlegum sjúkdómum. Sérstaklega er horft til ástands geðheilbrigðismála í þessu samhengi.

- Kvðið unglinga** – Hér hefur orðið breyting á þar sem Rannsóknir og Greining er hætt að safna þeim gögnum sem notuð voru áður. Í staðin er nú notast við gögn úr Skólavoginni sem eru mæld árlega fyrir öll sveitarfélög í landinu.
- Andleg heilsa** – Hér hefur orðið breyting á gögnum þar sem hætt hefur verið við söfnun þeirra gagna sem notuð hafa verið í fyrri úttektum. Í staðinn er nú notast við gögn frá Landlæknisembættinu um notkun þunglyndislyfja. Þessi mæling endurspeglar mikilvægi þess að þeir sem eigi við andleg vandamál hafi greitt aðgengi að aðstoð til að ná bata. Horft er til skilgreindra dagskammta fyrir hverja 1000 íbúa á dag sem viðmið.
- Vísirinn endurspeglar fjölda þeirra sem þurfa á þunglyndislyfjum að halda, og líta má á hann sem mælikvarða á fjölda þeirra sem fá aðstoð.

- **Svefngeði** – Hér er um nýjan mælikvarða að ræða sem sem ætlað er að endurspegla gæði svefns. Svefn er ein af þremur grunnstöðum heilsu og fjöldi rannsóknna staðfestir að ef sofið er of lítið, eða of mikið, þá geti það leitt til alvarlegra sjúkdóma. Landlæknisembættið rannsakar svefnvenjur og eru niðurstöður þeirra notaðar hér. Viðmiðið er að einstaklingur ætti að sofa allt að 7-8 klukkustundir á sólarhring. Hér er viðmiðið 6 tíma svefn en allt undir því er álitið slæmt fyrir heilsuna.

Persónufrelsi:

Persónufrelsi endurspeglar val og áherslur einstaklingsins á að taka ákvarðanir eins og hann kys og hvernig hann hagar lífi sínu.

- **Virkur ferðamáti** – Um er að ræða nýjan mælikvarða sem endurspeglar frelsi einstaklingsins varðandi val á því hvernig hann ferðast til og frá vinnu og/eða skóla. Hér er horft til þess að einstaklingurinn hafi tækifæri á að hjóla eða ganga til vinnu.

Áreiðanleiki gagna

Við útreikninga sem þessa er grundvallaratriði að hafa aðgengi að áreiðanlegum gögnum. Líkt og fyrri ár koma öll gögn úr gagnasöfnum áreiðanlegra og traustra aðila og gagnabanka. Gögnin eru ýmist fengin úr reglubundnum rannsóknum, mælingum, líkönum eða skráningum. Aldur gagna er mikilvægur en ekki er notast við eldri gögn en fimm ára. Niðurstöður Framfaravogunnar 2020 byggja á tölum fyrir árin 2015-2019.

Heildarskor hvers vísis birtist á skalanum 1-100, en skólinn fer fram með þeim hætti að besta mögulega gildi er ákvarðað (besta niðurstaða) og sem 100 ásamt versta mögulega gildi (versta niðurstaða) og látið hafa gildið núll. Önnur gildi eru sköluðu til í hlutfalli.

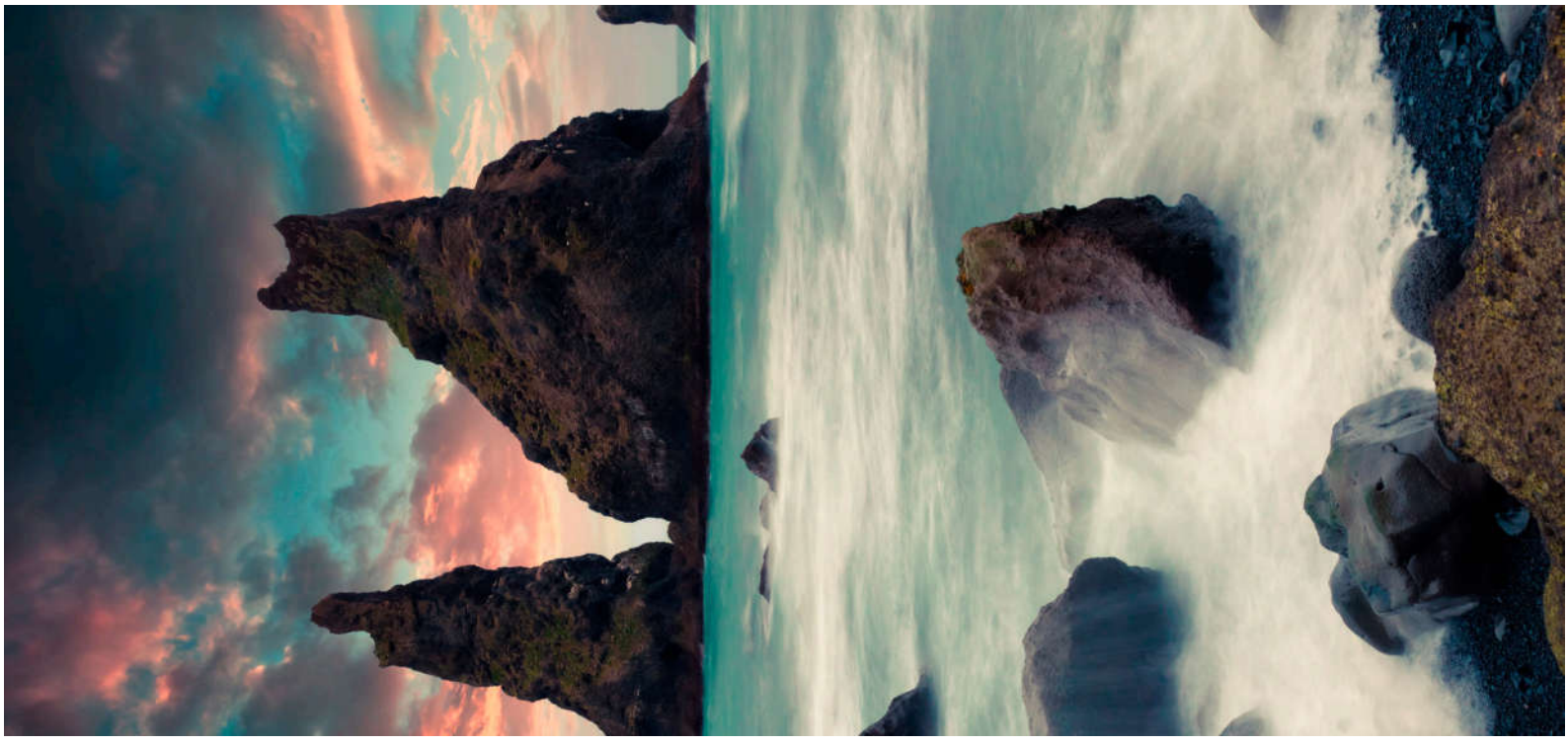
Besta og versta niðurstaða miðast oftast út frá hæstu og lægstu gildum sem finnast í sveitarfélögum landsins.

Mikilvægt er að viðmiðin séu alls staðar þau sömu þótt aðstæður til úrbóta séu mismunandi. Eftir þriggja ára þróunarvinnu eru aðstandendur Framfaravogunnar enn að horfast í augu við vandamál sem snúa að því að skortur er á gögnum varðandi ákveðna málaflokka.

Mikilvægustu gloppurnar í upplýsingagjöf er að finna varðandi þá þætti er snúa að umhverfismálum, s.s. hvað varðar vatn og hreinlæti, en einnig atriði er snúast um líðan þeirra íbúa landsins sem eru af erlendu bergi brotin. Til að mynda er ekki framkvæmd markviss rannsókn á gæðum neysluvatns á Íslandi. Það er óvarlegt að ganga út frá því sem vísu að vatnið sem við höfum aðgang að sé alltaf ferskt og hreint.

Miklar væntingar voru gerðar til gagna sem væntanleg voru frá Umhverfisstofnun og sneru um endurvinnslu, endurnýtingu og magn þess úrgangs sem fer í urðun. Því miður var innköllun og skráning gagna ekki samræmanleg og því eru gögnin ekki nothæf í Framfaravogina á þessu stigi. Það er hins vegar verið að reyna að lagfæra ferla og aðferðir og því má ætla að þessi gögn nýtist í úttektir framtíðarinnar.

Að auki virðist ekki vera haldið saman upplýsingum um líðan einstaklinga af erlendum uppruna með markvissum hætti. Samfélagið hefur tekið örur breytingum á síðustu áratugum og fjöldi fólks sem hér býr er af erlendum uppruna. Mikilvægt er að upplýsingar um líðan þessa fólks og tækifæri þeirra séu til staðar svo hægt sé að bregðast við og móta stefna teljist þess þörf.

Framfaravogin 2020 – 55 vísar

Grunnþarfir	Grunnstöðir velferðar	Tækifæri
Heilbrigði Glötuð ár (<65) Grænmetis- og ávaxtaneysla barna Gosdrykkja => Þarf að finna fleiri sterka vísa til að endurspegla þennan þátt	Grunnmenntun Leikskólar - ánægja foreldra Grunnskólar - ánægja foreldra Lestraröðugleikar Samræmd próf - Stærðfræði Samræmd próf - Íslenska Skólasókn á framhaldsskólastigi - erl bakgrunnur Skólasókn á framhaldsskólastigi - aðrir	Borgaraleg réttindi Kjörsókn Kjörnir fulltrúar - Kynjahlutfall Traust til lögreglu
Vatn og hreinlæti Gæði frárenslis Ánægja með sorphirðu => Erfiðleikar við að finna samanburðarhæfa mælikvarða	Samskipti og upplýsingar Aðgengi að rafrænni heilbrigðisþjónustu Traust til fjölmiðla Notkun bókasafna Aðgengi að ljósléðara	Persónufrelsi Ótímabærar þunganir Mér finnst eftirsóknarvert að búa þar sem ég bý NEET (Eki í vinnu, skóla eða starfsþjálfun) Launamunur kynjanna Virkur ferðamáti
Húsnæði Ánægja með aðstöðu á heimili Félagslegt húsnæði Hjúkrunarrými eldri borgara Býr þröngt Fyrsta húseign ungs fólks 18-34 ára	Heilsa og líðan Kvíði unglinga Líkamleg heilsa Andleg heilsa Tíðni hreyfingar Dánartíðni 65 - 75 ára Hár blóðþrýstingur Gæði svefns	Þátttaka Þátttaka í skipulögðu íþróttastarfi Umburðarlyndi barna Fjölskyldutími unglinga Einelti í grunnskólum Skjáttímanotkun
Öryggi Orfældisbrot Þjófnaður (og innbrot) Öryggistilfinning Kynferðisafbrot Heimilisofbeldi Umferðaslys - vélknúin ökutæki Umferðaslys - gangandi og hjólandi vegfarendur	Umhverfisgæði Loftgæði - Svifryk Loftgæði - Brennisteinn Gæði umhverfis Hávaðamengun	Framhaldsmenntun Háskólamenntun karla Háskólamenntun kvenna Starf við hæfi - háskólamenntaðir

- Vísir merktur með grænu = nýr vísir 2020

- Vísir merktur með gulu = sama heiti og árin áður en ný og betri gögn á bak við niðurstöður úttektar

Framfaravogin og Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna

Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna miða að því að efla sjálfbæra þróun í heiminum til ársins 2030. Þar er áherslan iöggð á að útrýma fátækt og mismunun, auka velmegun allra og gera heiminn að betri stað. Til að ná þessum markmiðum verða allir að leggja sitt af mörkum og taka höndum saman.

Ef horft er til niðurstöðu SPI 2020 sem tekin er út fyrir 160 þjóðir heims sýnir að af öllu óbreyttu muni heimsmarkmiðunum

ekki verða náð fyrr en árið 2082. Eftir að Covid-19 faraldurinn reið yfir má ætla að enn lengri tíma muni taka að ná markmiðunum en áður, eða ekki fyrr en 2092.

Samspil er á milli Heimsmarkmiðanna og Vísitölu félagslegra framfara sem Framfaravogin byggir á. Heimsmarkmiðin byggja á 17 markmiðum, 169 undir markmiðum og 246 mælikvörðum sem margir hverjir eru ekki til né fánlegir víða um heim.

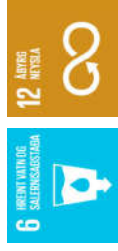
Allir þættir Framfaravogarinnar snerta inntak markmiðanna 17. Þættirnir endurspeglja stöðuna í því nærsamfélagi sem skoðað er og með markvissri mælingu og frammistöðumatí Framfaravogarinnar má fá skýra mynd af því hvernig staðan er hjá sveitarfélögum varðandi einstaka heimsmarkmið.

Grunnþarfir

Heilbrigði

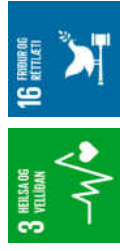
Vatn og hreinlæti

Húsnæði

Öryggi

Grunnstoðir velferðar

Grunnmenntun

Samskipti og upplýsingar

Heilsa og líðan

Umhverfisgæði

Tækifæri

Borgaraleg réttindi

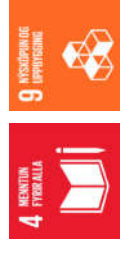
Persónufrelsi

Pátttaka

Framhaldsmentun

Kópavogsbær

Fjöldi íbúa 31. des. 2018: 37.959

Fulltrúar í verkefnastjórn:

Jakob Sindri Þórisson

Pétur Illugi Einarsson,

Pálmi Þór Másson

Ármann Kr. Ólafsson, bæjarstjóri

Niðurstöður fyrir Kópavog

Kópavogur er annað stærsta sveitarfélag á Íslandi með tæplega 38 þúsund íbúa. Kópavogur er frumkvöðull sveitarfélaga á Íslandi hvað varðar nýtingu og þróun Framfaravogarinna og hefur nýstst bæjarfélaginu við innleiðingu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna. Hvað þetta varðar er Kópavogur í hópi framsæknustu sveitarfélaga í heimi.

Niðurstöður Framfaravogarinna 2020 endurspeglar stöðugleika hvað varðar heildarskor síðustu ára. Heildarskor SPP fyrir Kópavog 2020 er 68,8 og endurspeglar það meðal góða frammistöðu meðal sveitarfélaga landsins, sé miðað við þau viðmið sem hér eru höfð að leiðarljósi.

Meðfylgjandi mynd sýnir helstu breytingar á þáttum Framfaravogarinna á milli ára 2018 og 2019.

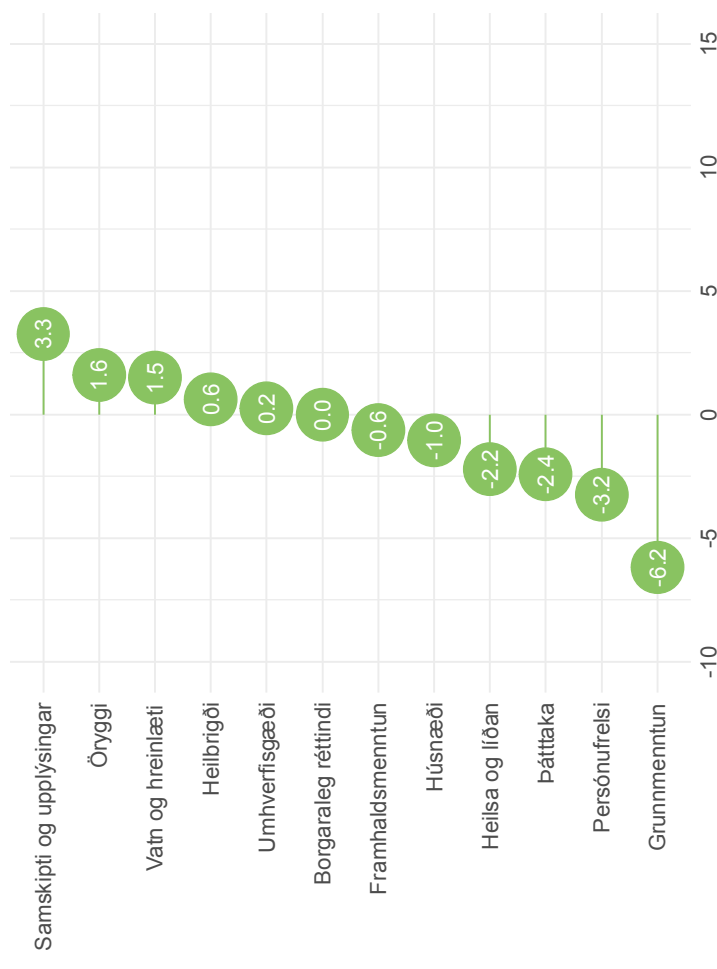
Styrkleikar Kópavogs liggja í þáttum er snerta **samskipti og upplýsingar, öryggi íbúanna, vatn og hreinlæti, auk umhverfisgæða**.

Stærstu áskoranir í samfélagi Kópavogs eru á sviði grunnenntunar sem endurspeglar annars vegar í lakari útkomu úr samræmdum prófum á grunnskólastigi en verið hefur og hins vegar skólasókn á framhaldsskólastigi hefur farið versnandi. Einkum virðist það vera einstaklingar með erlendan bakgrunn sem eiga erfitt uppdráttar á framhaldsskólastiginu.

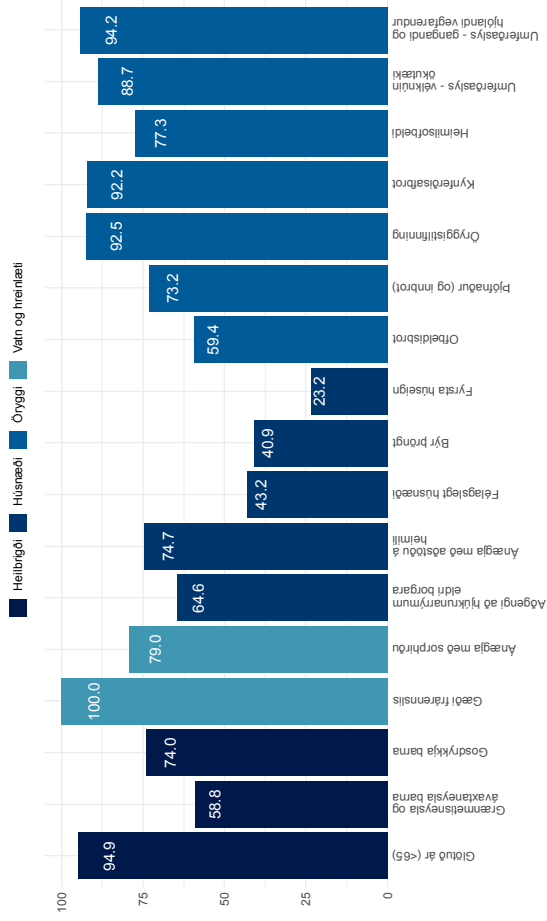
Til að mæta þeim áskorunum sem sveitarfélagið stendur frammi fyrir væri t.d. vert að skoða hvað hægt sé að gera til að stuðla að því að auka áhuga og færni nemenda í stærðfræði og íslensku.

Þá væri áhugavert að horfa til þess hvað hægt er að gera til að auka virkni fólks af erlendum uppruna í framhaldsskóla.

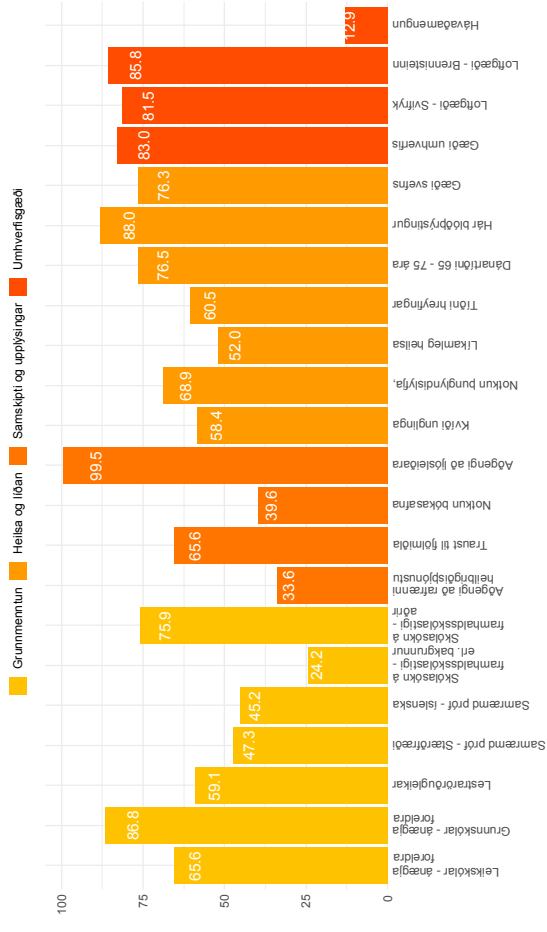
Breytingar þátta á milli ára 2018 og 2019

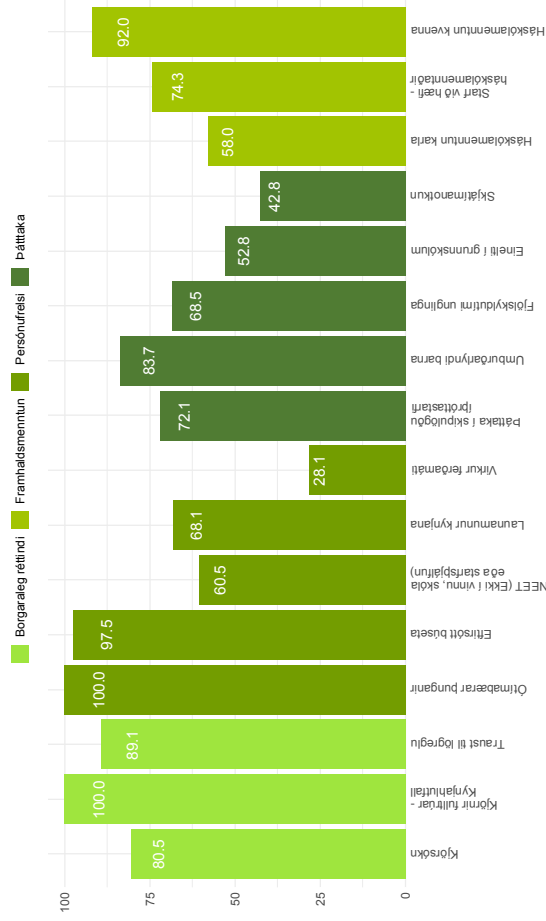
Grunnþarfir

Grunnstöðir velferðar

Tækifæri

Niðurstöður vísa 2020

Til hægri er skortort Kópavogsbæjar fyrir 2020 byggt á þeim gögnum sem hér eru höfð til grundvallar. Styrkleikar og veikleikar eru reiknaðir út frá hlutfallslegri stöðu vísa, þátta, vídda á hverju stigi fyrir sig.

Súluirín hér á síðunni endurspeglar niðurstöður hvers vísar fyrir sig, ynd sýnir helstu breytingar á þáttum Framfaravogunnar á milli ára 2018 og 2019.

Social Progress Portrait 68.80

		Styrkleiki/ Veikleiki		Skor		Styrkleiki/ Veikleiki		Skor		Styrkleiki/ Veikleiki		Skor	
		Skor	Röð			Skor	Röð			Skor	Röð		
Grunnþarfir		72.40	2	Grunnstoðir velferðar		63.01	3	Tækifæri		72.99	1		
	Heilbrigði	75.91	4	Grunnmenntun		57.73	11	Borgaraleg réttindi		89.86	1		
	Glötuð ár (<65)	94.93	6	Grunnskólar - ánægja foreldra		86.80	14	Kjörnir fulltrúar - Kynjahlutfall		100...	1		
	Gosdrykkja barna	74.00	27	Leikskólar - ánægja foreldra		65.60	33	Kjörsókn		80.49	19		
	Grænmetisneysla og ávaxtaneysla barna	58.80	40	Lestrarórðugleikar		59.09	39	Traust til lögreglu		89.10	11		
Vatn og hreinlæti				Samræmd próf - Íslenska		45.22	46						
		89.50	2	Samræmd próf - Stærðfræði		47.34	45	Persónufrelsi		70.83	6		
	Ánægja með sorphirðu	79.0	20	Skólasókn á framhaldsskólastigi - aðrir		75.87	24			97.47	5		
	Gæði frárennslis	100.0	1	Skólasókn á framhaldsskólastigi - erl. bakgrunn..		24.16	53	Launamunur kynjanna		68.13	32		
Húsnæði		49.32	12	Samskipti og upplýsingar		59.58	10	NEET (Ekki í vinnu, skóla eða starfsþjálfun)		60.46	37		
	Aðgengi að hjúkrunarrýmum eldri borgara	64.57	35	Aðgengi að lóðsleðara		99.50	4	Ótímabærar þunganir		100...	1		
	Ánægja með aðstöðu á heimili	74.72	25	Aðgengi að rafrænni heilbrigðisþjónustu		33.63	51	Virkur ferðamatí		28.09	52		
	Byr þröngt	40.89	49	Notkun bókasafna		39.59	50	Þátttaka		63.98	9		
	Félagslegt húsnæði	43.18	47	Traust til fjölmöla		65.59	34	Eigneti í grunnskólum		52.80	43		
	Fyrsta húseign	23.24	54	Heilsa og líðan		68.67	7	Fjölskyldutími unglinga		68.51	31		
				Andleg heilsa		68.90	30	Skjálmanotkun		42.80	48		
Öryggi	Heimilisofbeldi	82.50	3	Dánartíðni 65-75 ára		76.50	22	Umboðarímyndi barna		83.70	16		
	Kynferðisafbrot	77.28	21	Gæði svefnis		76.32	23	Þátttaka í skipuðögðu íþróttastarfi		72.10	29		
	Ofbeldisbrot	92.17	9	Hárblöðþrýstingur		88.01	13	Framhaldsmenntun		74.76	5		
	Öryggistilfinning	59.43	38	Kvði unglinga		58.40	41	Háskólamenntun karla		58.00	42		
	Umferðaslys - gangandi og hjólandi vegfarendur	92.50	8	Líkamleg heilsa		52.00	44	Háskólamenntun kvenna		92.00	10		
	Umferðaslys - vélknúin ökutæki	94.22	7	Tíðni hreyfingar		60.55	36	Starf við hæfi - háskólamenntaðir		74.27	26		
	Umferðaslys - vélknúin ökutæki	88.72	12	Umhverfsgæði		65.81	8						
	Þjófnaður (og innbrot)	73.17	28	Gæði umhverfis		83.00	17						
				Hávaðanengun		12.93	55						
				Loftgæði - Brennisteinn		85.83	15						
				Loftgæði - Svífryk		81.47	18						

Röð fæst með því að raða öllum skorum frá því lægsta og til þess hæsta. Skorkortið samanstendur af skorum fyrir 55 vísa, 12 þætti og 3 víddir og heildarskori fyrir þrjá þáttakendur.

Styrkleikar og veikleikar eru reiknaðir út frá hlutfallslegri stöðu vísa/þátta/vídda á hverju stigi fyrir sig.

Framistöðumat með hjálp SPI - Kópavogsbær

Goal 1 Health and Wellness Personal Rights Personal Safety Shelter	72.59 68.67 89.86 82.50 49.32	Goal 7 Environmental Quality Shelter	57.56 65.81 49.32	Goal 13 Environmental Quality Personal Safety	74.16 65.81 82.50
Goal 2 Environmental Quality Nutrition and Basic Medical Care	70.86 65.81 75.90	Goal 8 Environmental Quality Personal Freedom and Choice	68.32 65.81 70.83	Goal 14 Environmental Quality	65.81 65.81
Goal 3 Health and Wellness Nutrition and Basic Medical Care Personal Freedom and Choice Personal Safety Shelter Water and Sanitation	72.79 68.67 75.90 70.83 82.50 49.32 89.50	Goal 9 Access to Advanced Education Access to Information and Communications Environmental Quality	66.72 74.76 59.58 65.81	Goal 15 Environmental Quality	65.81 65.81
Goal 4 Access to Advanced Education Access to Basic Knowledge	66.25 74.76 57.73	Goal 10 Inclusiveness Personal Freedom and Choice Personal Rights Personal Safety	76.79 63.98 70.83 89.86 82.50	Goal 16 Access to Information and Communications Inclusiveness Personal Freedom and Choice Personal Rights Personal Safety	73.35 59.58 63.98 70.83 89.86 82.50
Goal 5 Access to Information and Communications Inclusiveness Personal Freedom and Choice Personal Rights Personal Safety	73.35 59.58 63.98 70.83 89.86 82.50	Goal 11 Environmental Quality Inclusiveness Personal Safety Shelter	65.40 65.81 63.98 82.50 49.32	Goal 17 Access to Information and Communications	59.58 59.58
Goal 6 Environmental Quality Water and Sanitation	77.66 65.81 89.50	Goal 12 Access to Basic Knowledge Environmental Quality	61.77 57.73 65.81	Goal scores are calculated as the average of the Social Progress Index components that relate to each goal. Rank First Second Third	

REYKJANESBÆR

Fjöldi íbúa 31. des. 2019: 19.421

Fulltrúar í verkefnastjórn:

Guðrún Magnúsdóttir

Kjartan Már Kjartansson, bæjarstjóri

Niðurstöður fyrir Reykjanesbæ

Reykjanesbær er stærsta sveitarfélag á Suðurnesjum og þar búa um 70% íbúa svæðisins.

Reykjanesbær er einn af þróunaraðilum Framfaravogarinnar og eru hér birtar niðurstöður fyrir samfélagið í annað sinn. Bæjarfélagið hefur nýtt fyrri niðurstöður í stefnumótun bæjarins og við innleiðingu Heimsmarkmiðanna. Heildarskor Reykjanesbæjar fyrir 2020 er 60,20 sem er nokkur hækkun frá mælingunni í fyrra.

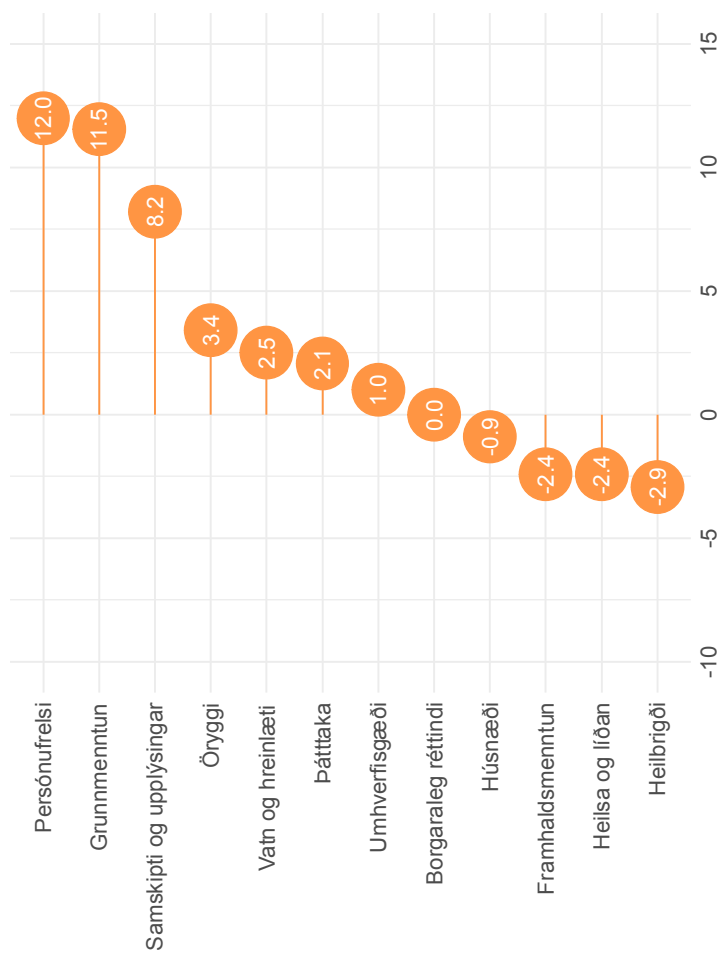
Meðfylgjandi mynd sýnir markverðustu breytingar á þáttum Framfaravogarinnar frá því í fyrra. Glögglega má sjá að umtalsverðar framfarir hafa átt sér stað varðandi mikilvæga þætti eins og **grunnenntun, samskipti og upplýsingar og persónufrelsi**. Þá hefur **öryggi** fólks aukist verulega. Miklar framfarir á sviði grunnenntunar birtast í bættum árangri á samræmdum prófum sem og aukinni skólasókn á framhaldsskólastigi. Á það ekki síst við um ungmenni af erlendum uppruna.

Hvað varðar helstu áskoranir Reykjanesbæjar vega hæst þættir eins og **heilbrigði og heilsu og liðan**.

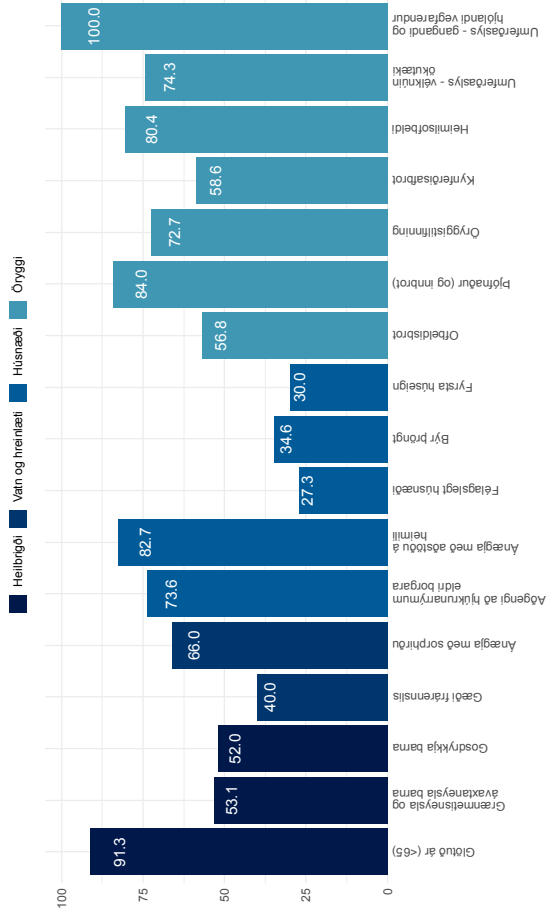
Hér þarf að skoða ítarlega hvernig hægt er að bregðast við og bæta um betur.

Niðursveifla í ferðabjónustu hefur komið illa niður á mörgum í Reykjanesbæ. Því er mikilvægt að vinna með markvissum hætti að mögulegum leiðum til úrbóta, til að hægt sé að sporna við þeim áskorunum sem kunna að eiga sér stað í kjölfarið.

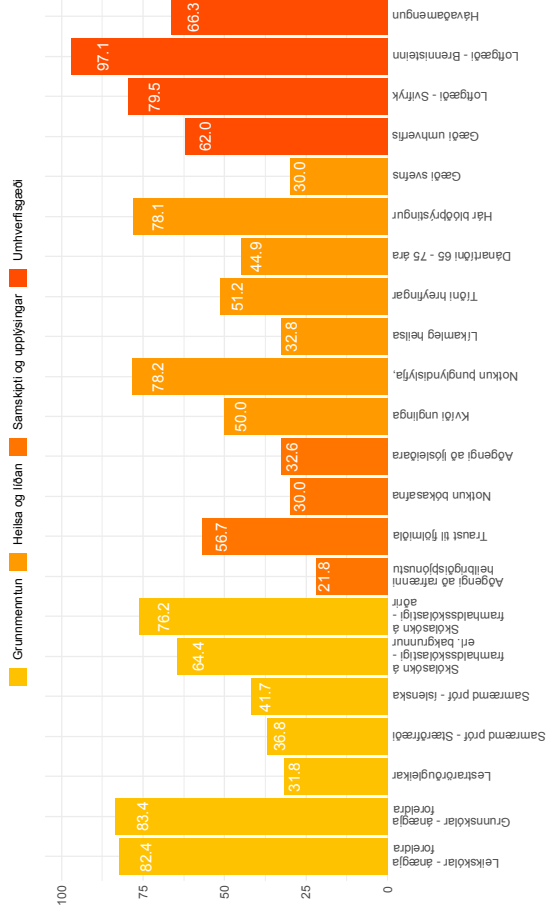
Breytingar þátta á milli árunna 2018 og 2019

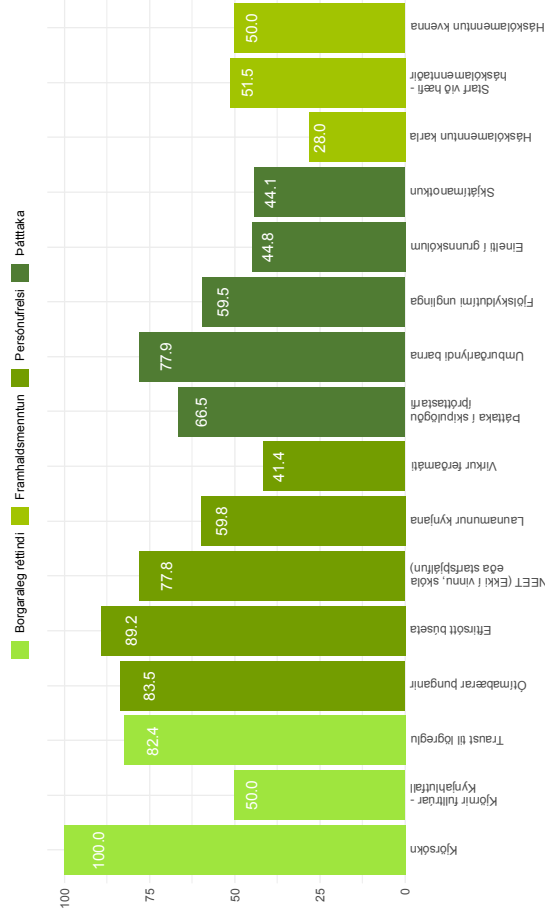
Grunnþarfir

Grunnstoðir velferðar

Tækifæri

Niðurstöður vísa 2020

Til hægri er skortort Reykjanæsbæjar fyrir 2020 byggt á þeim gögnum sem hér eru höfð til grundvallar. Styrkleikar og veikleikar eru reiknaðir út frá hlutfallslegri stöðu vísa, þátta, vídda á hverju stigi fyrir sig.

Súluiritin hér á síðunni endurspeglar niðurstöður hvers vísis fyrir sig.

REYKJANESBÆR

Social Progress Portrait 60.20

Social Progress Portrait

	Skor	Styrkleiki/ Veikleiki	Röð		Skor	Styrkleiki/ Veikleiki	Röð		Skor	Styrkleiki/ Veikleiki	Röð
Grunnþarfir	63.37	●	1	Grunnstoðir velferðar	55.82	●	3	Tækifæri	62.89	●	2
Heilbrigði	65.47	●	5	Grunnmenntun	59.54	●	6	Borgaraleg réttindi	77.45	●	1
Glötuð ár (<65)	91.31	●	4	Grunnskólar - ánægja foreldra	83.40	●	8	Kjörnir fulltrúar - kynjahlutfall	50.00	●	36
Gosdrykkja barna	52.00	●	33	Leikskólar - ánægja foreldra	82.40	●	10	Kjörsókn	100...	●	1
Grænmetisneysla og ávaxtaneysla barna	53.10	●	32	Lestrarórðugleikar	31.82	●	49	Traust til lögreglu	82.36	●	11
				Samræmd próf - íslenska	41.71	●	42				
				Samræmd próf - Stærðfræði	36.83	●	45				
Vatn og hreinlæti	53.00	●	8	Skólasókn á framhaldsskólastigi - aðrir	76.19	●	18	Persónufrelsi	70.32	●	4
Ánægja með sorphirðu	66.0	●	24	Skólasókn á framhaldsskólastigi - erl. bakgrunn..	64.44	●	25	Eftirsótt búseta	89.20	●	5
Gæði frárennslis	40.0	●	44					Launamunur kynjanna	59.81	●	27
Húsnæði	49.64	●	10	Samskipti og upplýsingar	35.28	●	12	NEET (Ekki í vinnu, skóla eða starfsþjálfun)	77.78	●	17
Aðgengi að hjúkrunarrýmum eldri borgara	73.62	●	20	Aðgengi að ljósléðara	32.60	●	48	Ótímabærar þunganir	83.45	●	7
Ánægja með aðstöðu á heimili	82.65	●	9	Aðgengi að rafrænni heilbrigðisþjónustu	21.81	●	55	Virkur ferðamáti	41.36	●	43
Byr þröngt	34.64	●	46	Notkun bókasafna	30.03	●	50	Þátttaka	58.55	●	7
Félaglegt húsnæði	27.27	●	54	Traust til fjölmöla	56.68	●	31	Eineiði í grunnskólum	44.80	●	40
Fyrsta húseign	30.01	●	51	Heilsa og líðan	52.19	●	9	Fjölskyldutími unglinga	59.48	●	28
Öryggi	75.24	●	3	Andleg heilsa	78.20	●	14	Skjálmanotkun	44.07	●	41
Heimilisofbeldi	80.44	●	12	Dánartíðni 65 - 75 ára	44.93	●	39	Umburðarlýndi barna	77.90	●	16
Kynferðisafbrot	58.58	●	29	Gæði svefnis	30.00	●	52	Þátttaka í skipulögðu íþróttastarfi	66.50	●	22
Ofbeldisbrot	56.76	●	30	Hárblöðþrýstingur	78.13	●	15	Framhaldsmenntun	43.16	●	11
Öryggistilfinning	72.66	●	21	Kvæði unglinga	50.00	●	36	Háskólamenntun karla	28.00	●	53
Umferðaslys - gangandi og hjólandi vegfarendur	100...	●	1	Líkamleg heilsa	32.80	●	47	Háskólamenntun kvenna	50.00	●	36
Umferðaslys - vélknúin ökutæki	74.28	●	19	Tíðni hryfingar	51.23	●	35	Starf við hæfi - háskólamenntaðir	51.47	●	34
Þjófnaður (og innbrot)	83.96	●	6	Umhverfsgæði	76.21	●	2				
				Gæði umhverfis	62.00	●	26				
				Hávaðamenngun	66.26	●	23				
				Löftgæði - Brennisteinn	97.06	●	3				
				Löftgæði - Svífryk	79.52	●	13				

Litakóði

Mjög góð
frammiastaða

Góð frammiastaða

Meðal frammiastaða

Veik frammiastaða

Mjög veik
frammiastaða

Röð fæst með því að raða öllum skorum frá því lægsta og til þess hæsta. Skorkortið samanstendur af skorum fyrir 55 vísa, 12 þætti og 3 víddir og heildarskori fyrir þrjá þáttakendur.

Styrkleikar og veikleikar eru reiknaðir út frá hlutfallslegri stöðu vísa/þátta/vídda á hverju stigi fyrir sig.

Framistöðumat með hjálp SPI - Reykjanesbær

Goal 1 Health and Wellness Personal Rights Personal Safety Shelter	63.63 52.19 77.45 75.24 49.64	Goal 7 Environmental Quality Shelter	62.92 76.21 49.64	Goal 13 Environmental Quality Personal Safety	75.72 76.21 75.24
Goal 2 Environmental Quality Nutrition and Basic Medical Care	70.84 76.21 65.47	Goal 8 Environmental Quality Personal Freedom and Choice	73.26 76.21 70.32	Goal 14 Environmental Quality	76.21 76.21
Goal 3 Health and Wellness Nutrition and Basic Medical Care Personal Freedom and Choice Personal Safety Shelter Water and Sanitation	60.98 52.19 65.47 70.32 75.24 49.64 53.00	Goal 9 Access to Advanced Education Access to Information and Communications Environmental Quality	51.54 43.13 35.28 76.21	Goal 15 Environmental Quality	76.21 76.21
Goal 4 Access to Advanced Education Access to Basic Knowledge	51.34 43.13 59.54	Goal 10 Inclusiveness Personal Freedom and Choice Personal Rights Personal Safety	70.39 58.55 70.32 77.45 75.24	Goal 16 Access to Information and Communications Inclusiveness Personal Freedom and Choice Personal Rights Personal Safety	63.37 35.28 58.55 70.32 77.45 75.24
Goal 5 Access to Information and Communications Inclusiveness Personal Freedom and Choice Personal Rights Personal Safety	63.37 35.28 58.55 70.32 77.45 75.24	Goal 11 Environmental Quality Inclusiveness Personal Safety Shelter	64.91 76.21 58.55 75.24 49.64	Goal 17 Access to Information and Communications	35.28 35.28
Goal 6 Environmental Quality Water and Sanitation	64.60 76.21 53.00	Goal 12 Access to Basic Knowledge Environmental Quality	67.88 59.54 76.21	Goal scores are calculated as the average of the Social Progress Index components that relate to each goal. Rank First Second Third	

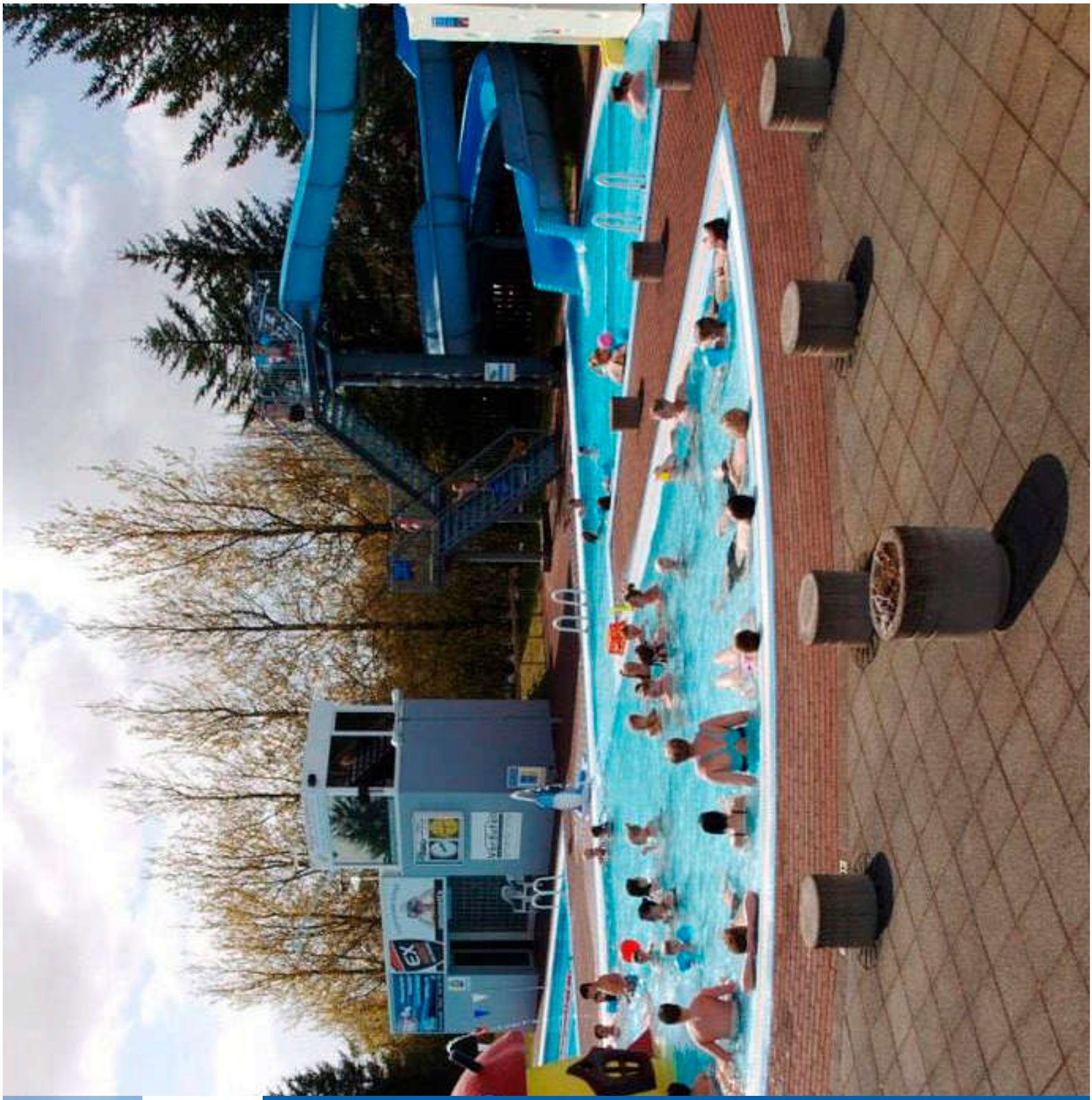
Sveitarfélagið
ÁRBORG

Fjöldi íbúa 31. des. 2018: 10.055

Fulltrúar í verkefnastjórn:

Bragi Bjarnason

Grísi Halldór Halldórsson, bæjarstjóri

Niðurstöður fyrir Árborg

Sveitarfélagið Árborg er fjölmennasti byggðarkjarni Suðurlands með yfir 10 þúsund íbúa. Niðurstöður Framfaravogarinna 2020 sýna að nokkrar framfarir hafa átt sér stað í samfélaginu þegar horft er til síðustu fimm ára. Sé lítið til á heildarskor sveitarfélagsins þá er það 62,7 sem flokkast sem meðal góð frammistaða sé horft til annarra sveitarfélaga á landinu.

Meðfylgjandi mynd sýnir helstu breytingar nokkurra þátta milli ára.

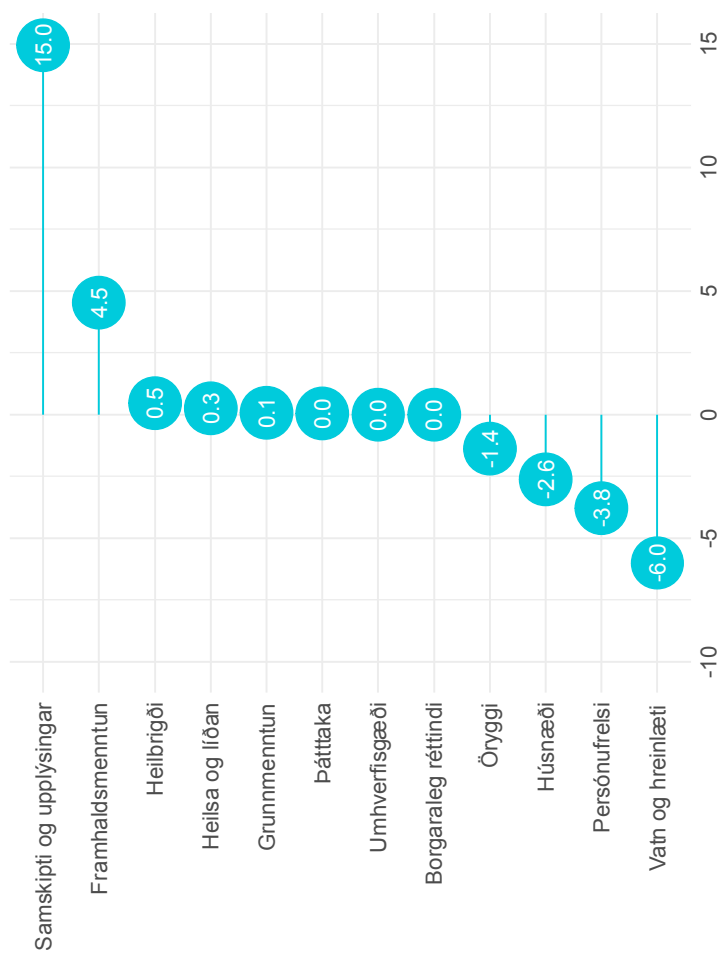
Helstu styrkleikar Árborgar eru á sviði **samskipta og upplýsinga** sem og hvað varðar **framhaldsmenntun**. Þar hefur aðgengi að ljósleiðara haft áhrif og sennilega gert fleirum en aður kleift að fá starf við hæfi í sveitarfélaginu.

Áskoranir Árborgar snúa fyrst og fremst að grunnþörfum og tækifærum. Huga þarf vel að þáttum sem snýr að **vatni og hreinlæti** og **persónufrelsi**.

Vert er að vekja athygli á að þættir er snúa að mælingum á húsnæði og öryggi hafa versnað milli ára.

Þegar horft er á þáttinn persónufrelsi er mest breytingin á NEET stuðlinum, þ.e. fólk sem er hvorki í námi né vinnu. Þessi mælikvarði getur sagt ýmislegt um fjölda þeirra sem eiga á hættu að lenda utanveltu í samfélaginu. Mælt er með því að huga sérstaklega að þessum hópi og leita úrræða til að koma þessum einstaklingum aftur til virkrar þátttöku í samfélaginu.

Breytingar þátta á milli árunna 2018 og 2019

Social Progress Portrait 62.70

Styrkleiki/ Veikleiki		Skor	Röð	Styrkleiki/ Veikleiki		Skor	Röð						
Grunnþarfar	2	60.83	2	Grunnstöðir velferðar				3	60.71	3	Tækifæri	1	67.36
	3	69.57	3	Grunnmenntun				11	53.30	11	Borgaraleg réttindi	2	85.09
	7	90.00	7	Grunnskólar - ánægja foreldra				15	80.20	15	Kjömrir-fulturár - kynjahlutfall	1	100 ...
	29	64.00	29	Leikskólar - ánægja foreldra				30	60.20	30	Kjörsókn	31	59.45
Heilbrigði	36	54.70	36	Lestrarörðugleikar				42	47.11	42	Traust til lögreglu	6	95.82
				Samræmd próf - íslenska				48	33.99	48			
				Samræmd próf - Stærðfræði				52	23.60	52			
				Skólasókn á framhaldsskólastigi - aðrir				12	86.30	12	Persónufrelsi	5	65.34
Vatn og hreinlæti	12	26.50	12	Skólasókn á framhaldsskólastigi - erl. bakgrunn.				44	41.67	44	Eftirskott búseta	4	97.57
	39	53.0	39								Launamunur kynjanna	43	44.78
	55	0.0	55								NEET (Ekki í vinnu, skóla eða starfsþjálfun)	54	19.42
											Ótímabærar þunganir	3	97.67
Húsnæði	8	60.55	8	Samskipti og upplýsingar				9	55.48	9	Virkur ferðamáti	26	67.28
	8	87.80	8	Aðgengi að ljósleiðara				22	70.40	22	Þátttaka	7	61.75
	17	78.29	17	Aðgengi að rafrænni heilbrigðisþjónustu				47	39.25	47	Einnelti í grunnskólum	41	47.20
	40	51.01	40	Notkun bókasafna				38	53.30	38	Fjölskyldutími unglinga	28	65.52
Öryggi	37	54.55	37	Traust til fjölmöla				32	58.99	32	Skjálmanotkun	46	41.25
	49	31.10	49	Heilsa og líðan				10	55.14	10	Umburðarþyndi barna	14	82.50
	4	67.10	4	Andleg heilsa				53	20.10	53	Þátttaka í skipulögðu íþróttastarfi	20	72.30
	25	68.37	25	Dánartöni 65 - 75 ára				27	67.01	27			
Umhverfis- og atvika	35	55.10	35	Gæði svefnis				18	73.16	18	Framhaldsmenntun	6	62.32
	45	41.29	45	Hárblóðþrýstingur				19	72.64	19	Háskólamenntun karla	50	30.00
	13	83.58	13	Kvði unglinga				23	70.00	23	Háskólamenntun kvenna	23	70.00
	10	87.12	10	Líkamleg heilsa				51	27.20	51	Starf við hæfi - háskólamenntaðir	11	86.96
Björgun og varnarmál	34	55.51	34	Töni hreyfingar				33	55.89	33			
	16	78.75	16	Umhverfisgæði				1	88.64	1			
				Gæði umhverfis				21	71.00	21			
				Hávaðamengun				5	95.93	5			
Skipti og atvika				Loftgæði - Brennisteinn				1	100...	1			
				Loftgæði - Svifryk				9	87.62	9			

Röð fæst með því að raða öllum skorum frá því lægsta og til þess hæsta. Skorkortið samanstendur af skorum fyrir 55 vísa, 12 þætti og 3 víddir og heildarskori fyrir þrjá þáttakendur.

Styrkleikar og veikleikar eru reiknaðir út frá hlutfallslegri stöðu vísa/pátta/vídda á hverju stigi fyrir sig.

Framistöðumat með hjálp SPI - Árborg

Goal 1 Health and Wellness Personal Rights Personal Safety Shelter	66.97 55.14 85.09 67.10 60.55	Goal 7 Environmental Quality Shelter	74.60 88.64 60.55	Goal 13 Environmental Quality Personal Safety	77.87 88.64 67.10
Goal 2 Environmental Quality Nutrition and Basic Medical Care	79.10 88.64 69.57	Goal 8 Environmental Quality Personal Freedom and Choice	76.99 88.64 65.34	Goal 14 Environmental Quality	88.64 88.64
Goal 3 Health and Wellness Nutrition and Basic Medical Care Personal Freedom and Choice Personal Safety Shelter Water and Sanitation	57.37 55.14 69.57 65.34 67.10 60.55 26.50	Goal 9 Access to Advanced Education Access to Information and Communications Environmental Quality	68.81 62.32 55.48 88.64	Goal 15 Environmental Quality	88.64 88.64
Goal 4 Access to Advanced Education Access to Basic Knowledge	57.81 62.32 53.30	Goal 10 Inclusiveness Personal Freedom and Choice Personal Rights Personal Safety	69.82 61.75 65.34 85.09 67.10	Goal 16 Access to Information and Communications Inclusiveness Personal Freedom and Choice Personal Rights Personal Safety	66.95 55.48 61.75 65.34 85.09 67.10
Goal 5 Access to Information and Communications Inclusiveness Personal Freedom and Choice Personal Rights Personal Safety	66.95 55.48 61.75 65.34 85.09 67.10	Goal 11 Environmental Quality Inclusiveness Personal Safety Shelter	69.51 88.64 61.75 67.10 60.55	Goal 17 Access to Information and Communications	55.48 55.48
Goal 6 Environmental Quality Water and Sanitation	57.57 88.64 26.50	Goal 12 Access to Basic Knowledge Environmental Quality	70.97 53.30 88.64	Goal scores are calculated as the average of the Social Progress Index components that relate to each goal.	

■ ■ ■
Rank
First
Second
Third

Aðferðafræði

Aðferðirnar sem hér eru notaðar, líkt og fyrir árin 2018 og 2019, hafa verið hannaðar af Social Progress Imperative og eru af sama tagi og þær sem notaðar eru við gerð vísitölu félagslegra framfara á heimslistanum. Hér er gert grein fyrir þeim upplýsingum sem hafðar eru að leiðarljósi við framsetningu úttektarinnar hér við gerð SPP.

VAL Á VÍSUM

Allir vísar sem notaðir eru í Framfaravogina þurfa að falla að þeirri umgjörd sem Social Progress Imperative setur við gerð vísitölu félagslegra framfara. Vísitölunni er ætlað að mæla velferð íbúa með beinum hætti, frekar en að notast við efnahagslega vísa eða **inntaks vísa** til nálgunar.

Sem dæmi má nefna varðandi mælingar á heilbrigði kjósum við frekar að vita hversu heilbrigð þjóðin er heldur, en hve miklum fjárhæðum er varið í heilbrigðisþjónustu, eða hversu margir læknar eru í sveitarfélaginu. Ástæða þess er, að traustur efnahagur er eftirsóknarverður í þessum skilningi þá og því aðeins ef hann eykur möguleika fólks á að bæta velferð sína.

Við val á vísum er leitast við að nota **heilðræna vísa** fremur en sértæka, þ.e. vísa sem eiga erindi til sem flestra. Einnig þurfa vísarnir að vera viðeigandi fyrir **öll sveitarfélög**. Þá eru allir þeir vísar sem valdir eru, vísar sem hægt er að hafa áhrif á með beinum eða óbeinum hætti og nýta niðurstöðurnar þannig til umbóta. Meðfylgjandi mynd sýnir með skýrum hætti hvað þarf að hafa í huga við val á vísum:

Tæknileg skilyrði

Ströng tæknileg skilyrði eru að baki útreikningum á vísitölu félagslegra framfara:

- Í fyrsta lagi þarf hver og einn vísir (e. indicator) að ná til sem flestra sveitarfélaga. Í hverjum þætti (e. component) má í mesta lagi vanta mælingar fyrir eitt sveitarfélag fyrir hvern vísir.
- Í öðru lagi þarf hver og einn vísir að vera sóttur í einn og sama gagnagrunn fyrir öll sveitarfélög. Þannig má ekki blanda saman mismunandi gagnagrunnum fyrir mismunandi sveitarfélög fyrir hvern vísir. Hins vegar þurfa ekki allir gagnagrunnar að vera til í dag.
- Sum gögn má búa til með könnunum og aðnað gagnagrunna mætti búa til með enn öðrum hætti. Myndin hér að framan (mynd 4) sýnir hvað ber að hafa í huga við val á mælikvörðum.

Samkvæmt aðferðafræðinni eiga allir vísar sem hér eru notaðir að uppfylla þessi skilyrði. Vegna þess hve fá sveitarfélög tóku þátt að sinni var hins vegar ekki hægt að kanna með fullnægjandi hætti hvort að allir vísar uppfylli öll þau tölfræðileg skilyrði sem að SPI aðferðafræði kveður á um.

Útreikningar

Við útreikninga á vísitölu félagslegra framfara þarf, líkt og með tæknilegu atriðin, að framfylgja skilgreindum aðferðum við útreikninga breyta. Því er gerður hér greinarmunur annars vegar á þeirri aðferðafræði sem notuð er hér, og þeirri aðferðafræði sem notuð verður við gerð fullbúna vísitölu félagslegra framfara.

Þættirnir byggja á hugtökum sem eru almenns eðlis og getur verið erfitt að skilgreina með nákvæmum hætti, en eru eigi síður mjög mikilvægir. Til að ná utan um þessa þætti hefur SPI þróað ákveðna aðferðafræði sem byggir á tölfraeðlegri nálgun. Er það gert með því að finna 3 – 7 viðeigandi vísa sem eru lýsandi fyrir þáttinn og nota svokallaða **frumbáttagreiningu** (e. **principal component analysis**) til að finna vægi mismunandi vísa eftir mikilvægi þeirra.

Slík greining hjálpar til við að draga út þá sameiginlegu undirliggjandi sögu sem að vísarnir segja, en á sama tíma vinsa í burtu vísa sem ekki falla vel að öðrum vísum. Þegar vigtir ólíkra vísa eru svipaðar er það merki um að þeir eigi vel saman.

Vigtirnar eru notaðar til þess að ákvarða gildi á þáttunum miðað við vegið meðaltal. Til þess að hægt sé að nýta þessar aðferðir er gerð krafa um að fjöldi athugana fyrir hvern vísi séu að minnsta kosti 30 talsins. Vegna þess að sveitarfélögin sem taka þátt eru aðeins þrjú og fjöldi mældra ára er innan við 10 er notast við einföld meðaltöl þar sem allir vísar vega jafnt.

Hins vegar hafa tölfraeðlegar aðferðir verið nýttar þegar hægt er, til þess að skoða fylgni mismunandi vísa. Nánari umfjöllun má finna um útreikningana og tæknileg atriði í skýrslu sérstakri aðferðafræðiskýrslu SPI á [www.socialprogress.org](http://www.socialprogress.is)

Skölun

Þættir, víddir og vísitalan sjálf eru allar birtar á kvarðanum 0 – 100.

Skölunin fer fram með þeim hætti að besta mögulega gildi er ákvarðað (útópía) og sett sem 100, ásamt versta mögulega gildi (dystópía) og látið hafa gildið núll. Önnur gildi eru sköluð til í hlutfalli. Þessi gildi eru oft ákvörðuð út frá hæstu og lægstu gildunum meðal landa, svæða eða sveitarfélaga, frá fræðilega hæstu og lægstu gildum eða frá viðurkenndum viðmiðum eða markmiðum. Útópíur og dystópíur sem notaðar voru má finna í töflunni hér að neðan, ásamt gildunum á vísunum áður en þeir voru skalaðir.

Röð og Styrkleikar/Veikleikar

Á skortunum eru tvenns konar mælikvarðar til að setja skorin í samhengi. Vegna þess hve fá sveitarfélög taka þátt að sinni er samanburður þó með öðrum hætti en er jafnan gert með SPI.

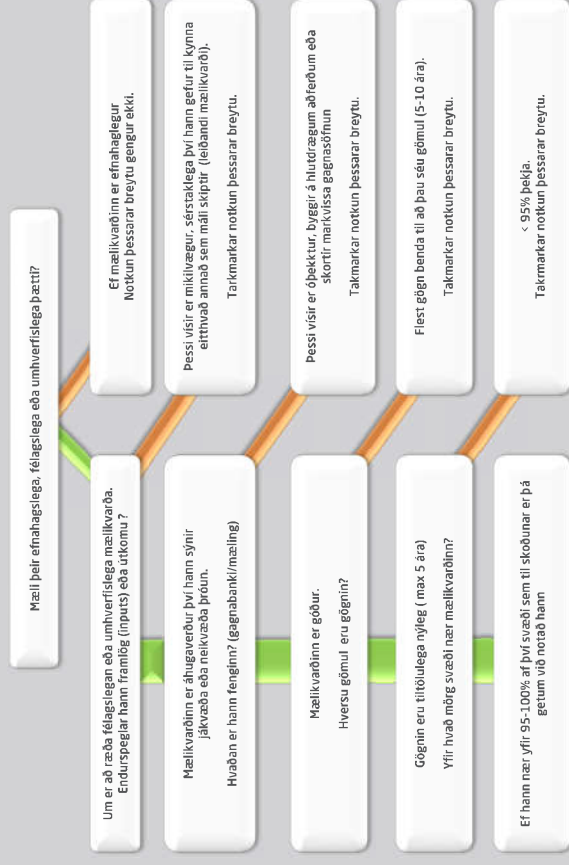
Röð vísa fæst með því að raða öllum skorunum fyrir alla vísa í viðkomandi sveitarfélagi, frá því lægsta til þess hæsta.

Vísirinn með lægsta skorið fær því gildið/röðina einn. Jöfn skor fá sama gildið. Röð þátta og vídda fást með sambærilegum hætti. Þættirnir fá því raðgildi á bilinu 1 – 12, og víddirnar á bilinu 1 – 3.

Í litaköðunum fæst samanburður sem nær einnig á milli sveitarfélaga. **Styrkleikar/veikleikar** sýnir hversu hátt skorið er í samanburði við öll önnur skor og á meðal allra sveitarfélagana, hvort sem um er að ræða vísa, þætti, víddir eða heildarskor.

Skorin eru 213 talsins. Sveitarfélögin eru þrjú og fyrir hvert þeirra eru vísarnir 55, þættirnir 12, víddirnar 3 og eitt heildarskor. Litirnir endurspeglar mismunandi fimmtungshlut skoranna. Neðsti fimmtungur þeirra, þ.e. 42,6 neðstu skorin, teljast mjög veik, næsti fimmtungur telst veikur o.s.frv. Víðaukar

Við val á vísum ber að hafa eftirfarandi í huga

Viðauki I - hrágögn

Hrágildi		Kópavogur			Reykjanesbær			Árborg	
Vísir	Eining	Utopia	Distopia	Skor	Gildi	Skor	Gildi	Skor	Gildi
Glötuð ár (<65)	Fjöldi ára / 100.000 íbúa	350	20.000	94,93	1.346,58	91,31	2.058,45	90,00	2.314,03
	Grænmetisneysla og ávaxtaneysla barna	1,00	0,00	58,80	0,59	53,10	0,53	54,70	0,55
Gosdrykkja barna	Hlutfall barna	0,00	0,50	74,00	0,13	52,00	0,24	64,00	0,18
	Gæði frárénnslis	1,00	0,00	100,00	1,00	40,00	0,40	0,00	0,00
Ánægja með sorphirðu	Hlutfall svarenda	1,00	0,00	79,00	0,79	66,00	0,66	53,00	0,53
	Aðgengi að hjúkrunarrýmum eldri borgara	46,00	300,00	64,57	1.36,00	73,62	113,00	87,80	77,00
Ánægja með aðstöðu á heimili	Hlutfall svarenda	1,00	0,50	74,72	0,87	82,65	0,91	78,29	0,89
	Félagslegt húsnæði	4,00	48,00	43,18	29,00	27,27	36,00	54,55	24,00
Býr þröngt	Hlutfall íbúa	0,02	0,07	40,89	0,05	34,64	0,05	51,01	0,04
	Fyrsta húseign 18-34 ára	0,10	0,03	23,24	0,05	30,01	0,05	31,10	0,05
Ofbeldisbrot	Fjöldi / 10.000 íbúa	0,00	88,00	59,43	35,70	56,76	38,10	41,29	51,70
	Þjófnaður (og innbrot)	0,00	501,00	73,17	1.34,42	83,96	80,34	78,75	106,48
Öryggistilfinning	Hlutfall svarenda	1,00	0,50	92,50	0,96	72,66	0,86	83,58	0,92
	Kynferðisafbrot	0,00	58,70	92,17	4,60	58,58	24,31	55,10	26,36
Hemilsöfbeldi	Fjöldi / 10.000 íbúa	0,00	100,00	77,28	22,72	80,44	19,56	68,37	31,63
	Umferðaslys - vélknúin ökutæki	1,70	60,00	88,72	8,27	74,28	16,69	55,51	27,64
Umferðaslys - gangandi og hjólandi vegfarendur	Fjöldi / 10.000 íbúa	1,70	60,00	94,22	5,07	100,00	0,52	87,12	9,21
	Leikskólar - ánægja foreldra	1,00	0,50	65,60	0,83	82,40	0,91	60,20	0,80
Grunnskólar - ánægja foreldra	Hlutfall svarenda	1,00	0,50	86,80	0,93	83,40	0,92	80,20	0,90
	Lestrarörðugleikar	0,00	0,22	59,09	0,09	31,82	0,15	47,11	0,12
Samræmd próf - Stærðfræði	Hlutfall	0,85	0,30	47,34	0,56	36,83	0,50	23,60	0,43
	Samræmd próf - Íslenska	0,85	0,30	45,22	0,55	41,71	0,53	33,99	0,49
Skólasókn á framhaldsskólastigi - erl. bakgrunnur	Hlutfall	1,00	0,25	24,16	0,43	64,44	0,73	41,67	0,56
	Skólasókn á framhaldsskólastigi - aðrir	1,00	0,25	75,87	0,82	76,19	0,82	86,30	0,90
Aðgengi að rafrænni heilbrigðisþjónustu	Hlutfall íbúa	1,00	0,00	33,63	0,34	21,81	0,22	39,25	0,39
	Traust til fjölmíðla	0,95	0,00	65,59	0,62	56,68	0,54	58,99	0,56
Notkun bókasafna	Hlutfall íbúa	0,54	0,00	39,59	0,21	30,03	0,16	53,30	0,29
	Aðgengi að ljósleiðara	1,00	0,00	99,50	1,00	32,60	0,33	70,40	0,70
Kvíði unglinga	Hlutfall unglinga	0,00	0,25	58,40	0,10	50,00	0,13	70,00	0,08

Hrágildi		Kópavogur				Reykjanesbær			Árborg	
Vísir	Eining	Utopia	Distopia	Skor	Gildi	Skor	Gildi	Skor	Gildi	
Andleg heilsa	Dagskammtar á mann	100,00	200,00	68,90	131,10	78,20	121,80	20,10	179,90	
Líkamleg heilsa	Hlutfall svarenda	0,15	0,40	52,00	0,27	32,80	0,32	27,20	0,33	
Tíðni hreyfingar	Hlutfall svarenda	0,78	0,05	60,55	0,49	51,23	0,42	55,89	0,46	
Dánartíðni 65 - 75 ára	Fjöldi / 100.000 íbúa	1.701,00	13.166,00	76,50	4.395,30	44,93	8.014,49	67,01	5.483,76	
Hár blóðþrýstingur	DDD / 1.000 íbúa	227,00	473,00	88,01	256,50	78,13	280,80	72,64	294,30	
Gæði svefns	Hlutfall svarenda	0,22	0,41	76,32	0,26	30,00	0,35	73,16	0,27	
Gæði umhverfis	Hlutfall svarenda	1,00	0,00	83,00	0,83	62,00	0,62	71,00	0,71	
Loftegði - Svífryk	Meðaltal árs	0,60	10,00	81,47	2,34	79,52	2,53	87,62	1,76	
Loftegði - Brennisteinn	Meðaltal árs	0,60	10,00	85,83	1,93	97,06	0,88	100,00	0,54	
Hávaðamengun	Hlutfall heimila	0,00	0,29	12,93	0,25	66,26	0,10	95,93	0,01	
Kjörsókn	Hlutfall	0,57	0,90	80,49	0,63	100,00	0,57	59,45	0,70	
Kjörnir fulltrúar - Kynjahlutfall	Hlutfall	0,50	0,00	100,00	0,50	50,00	0,25	100,00	0,50	
Traust til lögreglu	Hlutfall svarenda	1,00	0,50	89,10	0,95	82,36	0,91	95,82	0,98	
Ótímabærar þunganir	Fjöldi / 1.000 konur	1,00	2410	100,00	0,43	83,45	4,82	97,67	1,54	
Eftirsóknaverð búseta (Mér finnst eftirsóknarvert að búa þar sem ég bý)	Hlutfall svarenda	1,00	0,00	97,47	0,97	89,20	0,89	97,57	0,98	
NEET (Ekki í vinnu, skóla eða starfsþjálfun)	Hlutfall svarenda	0,00	0,20	60,46	0,08	77,78	0,04	19,42	0,16	
Launamunur kynjanna	Hlutfall	0,95	0,44	68,13	0,78	59,81	0,74	44,78	0,67	
Virkur ferðamáti	Hlutfall svarenda	0,32	0,00	28,09	0,09	41,36	0,13	67,28	0,22	
Þátttaka í skipulögðu íþróttastarfi	Hlutfall svarenda	1,00	0,00	72,10	0,72	66,50	0,67	72,30	0,72	
Umburðarlyndi barna	Hlutfall svarenda	1,00	0,00	83,70	0,84	77,90	0,78	82,50	0,83	
Fjölskyldutími unglinga	Hlutfall svarenda	1,00	0,00	68,51	0,69	59,48	0,59	65,52	0,66	
Einelti í grunnskólum	Hlutfall svarenda	0,00	0,25	52,80	0,12	44,80	0,14	47,20	0,13	
Skjátímanotkun	Hlutfall svarenda	0,00	0,38	42,80	0,22	44,07	0,21	41,25	0,23	
Háskólamenntun karla	Hlutfall	0,50	0,00	58,00	0,29	28,00	0,14	30,00	0,15	
Starf við hæfi - háskólamenntaðir	Hlutfall	1,00	0,50	74,27	0,87	51,47	0,76	86,96	0,93	
Háskólamenntun kvenna	Hlutfall	0,50	0,00	92,00	0,46	50,00	0,25	70,00	0,35	

Viðauki II - Skilgreining vísa í skorkortum 2020

Grunnþarfir

Páttur	Vísir	Lýsing á vísum	Uppruni gagna	Eining	Tegund gagna
Heilbrigði	Glötuð ár (<65)	Fjöldi ára sem glatast upp að 65 ára aldri	Hagstofa Íslands	Fjöldi ára/100.000 íbúa	skráning
Heilbrigði	Grænmetisneysla og ávaxtaneysla barna	Hlutfall nemandanna sem að borða am.k einn ávöxt eða eitt grænmeti á dag	Skólavogin	Hlutfall barna	könnun
Heilbrigði	Gosdrykkja barna	Hlutfall nemenda sem drekka gos að jafnaði oftari en þrisvar í viku	Skólavogin	Hlutfall barna	könnun
Vatn og hreinlæti	Gæði frárennslis	Hlutfall skólps sem er hreinsað	Umhverfisstofnun	Hlutfall frárennslis	mæling- flokkar
Vatn og hreinlæti	Ánægja með sorphirðu	Hlutfall svarenda sem er ánægt með sorphirðu í sínu sveitarfélagi	Gallup - sveitarfélagakönnun	Hlutfall svarenda	könnun
Vatn og hreinlæti					
Húsnæði	Aðgengi að hjúkrunarrýmum eldri borgara	Meðalbiðtími eftir hjúkrunarrýmum fyrir eldri borgara (fjöldi daga)	Landlæknir	Fjöldi mánaða	skráning
Húsnæði	Ánægja með aðstöðu á heimili	Hlutfall svarenda sem er ánægt með aðstöðu á heimili sínu	Landlæknir/Rannsóknir og Greining	Hlutfall svarenda	könnun
Húsnæði	Félagslegt húsnæði	Meðalbiðtími eftir félagslegu húsnæði	Varasjóður húsnæðismála	Fjöldi mánaða	skráning
Húsnæði	Býr þröngt	Hlutfall íbúa sem fermetrafjöldi á mann (23fm pr einst) er undir 60% af miðgildi (58) landsins	Hagstofa Íslands	Hlutfall íbúa	skráning
Húsnæði	Fyrsta húseign 18-34 ára	Hlutfall ungs fólks (18-34) komið í eigið húsnæði - húsnæðisöryggi ungsfólks	Hagstofa Íslands		skráning
Öryggi	Orfældisbrot	Fjöldi tilkynninga á hverja 10.000 íbúa	Ríkisiðgæglustjóri	Fjöldi brota/10.000 íbúa	skráning
Öryggi	Þjófnaður (og innbrot)	Fjöldi tilkynninga á hverja 10.000 íbúa	Ríkisiðgæglustjóri	Fjöldi innbrota/10.000 íbúa	skráning
Öryggi	Öryggistilfinning	Hlutfall þeirra sem eru sammála eða mjög sammála þeirri fullyrðingu um að það óttist glæpi þar sem það býr	Landlæknir - Heilsa og líða Íslendinga	Hlutfall svarenda	könnun
Öryggi	Kynferðisafbrot	Fjöldi tilkynninga á hverja 10.000 íbúa	Ríkisiðgæglustjóri	Fjöldi/10.000 íbúa	skráning
Öryggi	Heimilisofbeldi	Fjöldi tilkynninga á hverja 10.000 íbúa	Ríkisiðgæglustjóri	Hlutfall svarenda	skráning
Öryggi	Umferðaslys - vélknúin ökutæki	Fjöldi tilfella á hverja 10.000 íbúa	Samgöngustofa	Fjöldi/10.000 íbúa	skráning
Öryggi	Umferðaslys - gangandi og hjólandi vegfarendur	Fjöldi tilkynninga á hverja 10.000 íbúa	Samgöngustofa	Fjöldi/10.000 íbúa	skráning

Grunnstöðir velferðar

Páttur	Vísir	Lýsing á vísum	Uppruni gagna	Eining	Tegund gagna
Grunnmenntun	Leikskólar - ánægja foreldra	Hlutfall foreldra ánægðir með alla sex þætti sem spurðir eru um (líðan barns, samskipti við starfsfólk, starfshættir)	Skólavogin	Hlutfall svarenda	könnun
Grunnmenntun	Grunnskólar - ánægja foreldra	Hlutfall sammála eða mjög sammála eftirfarandi fullyrðingu: Skólinn stendur sig vel í að mennta nemendur	Skólavogin	Hlutfall svarenda	könnun
Grunnmenntun	Lestrarörðugleikar	Hlutfall barna sem segist ósammála eða mjög ósammála eftirfarandi fullyrðingu: lestur er tímasóun fyrir mig	Skólavogin	Hlutfall barna	könnun
Grunnmenntun	Samræmd próf - Stærðfræði	Hlutfall nemenda með einkunnina B eða hærra	Menntamálastofnun	Hlutfall	próf
Grunnmenntun	Samræmd próf - íslenska	Hlutfall nemenda með einkunnina B eða hærra	Menntamálastofnun	Hlutfall	próf
Grunnmenntun	Skólasókn á framhaldsskólastigi - erl. bakgrunnur	Skólasókn 16-19 ára, hlutfall ungmenna sem er í framhaldsskóla	Hagstofa Íslands	Hlutfall	skráning
Grunnmenntun	Skólasókn á framhaldsskólastigi - aðrir	Skólasókn 16-19 ára, hlutfall ungmenna sem er í framhaldsskóla	Hagstofa Íslands	Hlutfall	skráning
Samskipti og upplýsingar	Aðgengi að rafrænni heilbrigðisþjónustu	Hlutfalla íbúa sem nýta sér rafræna heilbrigðisþjónustu- heilsuverais	Landlæknir	Hlutfall íbúa	skráning
Samskipti og upplýsingar	Traust til fjölmíðla	Hlutfall svarenda sem svarar "í meðallagi", "mikið" eða "mjög mikið" þegar það er spurt hve mikið traust það beri til fjölmíðla	Landlæknir - Heilsa og líða íslendinga	Hlutfall svarenda	könnun
Samskipti og upplýsingar	Notkun bókasafna	Fjöldi virkra lánþega sem hlutfall af íbúafjölda	Landskerfi bókasafna	Hlutfall íbúa	skráning
Samskipti og upplýsingar	Aðgengi að ljósleiðara	Hlutfall heimila með háhraðatengingu - ljósleiðara	Póst og fjarskiptastofnun	Hlutfall heimila	skráning
Heilsa og líðan	Kvíði unglinga	Hlutfall stelpna og stráka í 9. og 10. bekk sem skora hæst á kvíðakvarðanum	Skólavogin	Hlutfall unglinga	könnun
Heilsa og líðan	Andleg heilsa	Skilgreindir dagskammtar þunglyndislyfja fyrir hverja 1.000 íbúa á dag	Landlæknir	Dagskammtar per 1000 íbúa	skráning
Heilsa og líðan	Líkamleg heilsa	Hlutfall fullorðinna sem meta líkamlega heilsu sæmilega/lélega	Landlæknir - Heilsa og líðan íslendinga	Hlutfall svarenda	könnun
Heilsa og líðan	Tíðni hreyfingar barna	Hlutfall nemenda sem að hreyfir sig ansk 2 í viku fyrir utan skóla. (6-10.bekkur)	Skólavogin	Hlutfall nemenda	könnun
Heilsa og líðan	Dánartíðni 65 - 75 ára	Dauðsföll á hverja 1000 íbúa meðal 65 - 75 ára.	Hagstofa Íslands	Fjöldi/100.000 íbúa	skráning
Heilsa og líðan	Hár blóðþrýstingur	Háþrýstingslyfjanotkun: Skilgreindir dagskammtar á 1.000 íbúa á dag	Landlæknir	DDD/1000 íbúa	skráning
Heilsa og líðan	Gæði svefns	Hlutfall þeirra sem sofa minna en 6 tíma að jafnaði á nóttu	Landlæknir	Hlutfall svarenda	könnun
Umhverfisgæði	Gæði umhverfis	Hlutfall íbúa sem er ánægð með gæði umhverfis þar sem það býr	Gallup - Sveitarfélagakönnun	Hlutfall svarenda	könnun
Umhverfisgæði	Loftgæði - Svifryk	Meðal magn svifryks innan marka sveitarfélagsins	Capricorn - Mælingar og líkön	Meðaltal árs	mæling/líkan
Umhverfisgæði	Loftgæði - Brennisteinn	Meðal magn brennisteins innan marka sveitarfélagsins	Capricorn - Mælingar og líkön	Meðaltal árs	mæling/líkan
Umhverfisgæði	Hávaðamengun	Hlutfall heimila sem verður fyrir hjóðmengun (>55db)	Umhverfisstofnun	Hlutfall heimila	skráning

Tækifæri

Páttur	Vísir	Lýsing á vísum	Uppruni gagna	Eining	Tegund gagna
Borgaraleg réttindi	Kjörsókn	Kjörsókn - hlutfall íbúa sem koma sem koma á kjörstað	Hagstofa Íslands	Hlutfall	skráning
Borgaraleg réttindi	Kjörnir fulltrúar - Kynjahlutfall	Kjörnir fulltrúar - Kynjahlutfall	Hagstofa Íslands	Hlutfall	skráning
Borgaraleg réttindi	Traust til lögreglu	Hlutfall svarenda sem svarar "í meðallagi", "mikið" eða "mjög mikið" þegar það er spurt hve mikið traust það berir til lögreglu	Landlæknir	Hlutfall svarenda	könnun
Persónufrelsi	Ótímabærar þunganir	Fæðingartíðni á hverjar 1000 konur 19 ára og yngri	Hagstofa Íslands	Fjöldi/1000 konur	skráning
Persónufrelsi	Eftirsótt búseta	Hlutfall fólks sem segist sammála eða mjög sammála þeirri fullyrðingu að það sé eftirsóknavert að búa þar sem það býr	Landlæknir	Hlutfall svarenda	könnun
Persónufrelsi	NEET (EKKI í vinnu, skóla eða starfsþjálfun)	Hlutfall ungs fólks (16-24) ekki í námi, vinnu eða þjálfun	Hagstofa Íslands	Hlutfall	skráning
Persónufrelsi	Launamunur kynjana	Miðgildi (skilyrt) launa kvenna sem hlutfall af miðgildi (skilyrtu) launa karla	Hagstofa Íslands	Hlutfall	skráning
Persónufrelsi	Virkur ferðamáti	Hlutfall fullorðna sem ferðast 3x í viku gangandi eða á hjóli til vinnu eða skóla	Landlæknir	Hlutfall svarenda	könnun
Pátttaka	Pátttaka í skipulögðu íþróttastarfi	Hlutfall barna (13 - 15 ára) sem stunda íþróttir (æfa eða keppa með íþróttafélagi 2 sinnum eða oftar pr viku)	Skólavogin	Hlutfall svarenda	könnun
Pátttaka	Umburðarlyndi barna	Hlutfall nemenda sammála eða mjög sammála: "Í skólanum mínum tilheyrir ég hópnum"	Skólavogin	Hlutfall svarenda	könnun
Pátttaka	Fjölskyldutími unglinga	Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða nær alltaf við um þau að vera með foreldrum sínum utan skólatíma á virkum dögum	Rannsóknir og greining	Hlutfall svarenda	könnun
Pátttaka	Einelti í grunnskólum	Skv. Skilgreiningu skólavogarinnar: Samkvæmt skilgreiningu norska fræðimannsins Dan Olweus er um einelti að ræða þegar einstaklingur verður ítrekað fyrir neikvæðu og óþægilegu áreiti eins eða fleiri og á erfiðt með að verja sig (Olweus, 1995). Sá kvæði sem notaður er til að mæla einelti hér er fenginn frá Námsmatsstofnun og er frá árinu 2005. Polendur eineltis glíma oft við langtíma tífínningaleg og hegðunarleg vandamáli. Einelti getur orsakað einmanakennd, þunglyndi og kvíða og leitt til lélegrar sjálfsmyndar (Williams, Fargas, & von Hippel, 2005).	Skólavogin	Hlutfall svarenda	könnun
Pátttaka	Skjótímanotkun	Hlutfall fólks sem eyðir 20 tímum eða meira á viku í skjátíma fyrir utan vinnu og skóla	Landlæknir	Hlutfall svarenda	könnun
Framhaldsmenntun	Háskólamenntun karla	Hlutfall Karla á aldrinum 25 - 34 sem er með háskólagráðu (ISCED 5 - 8)	Hagstofa Íslands	Hlutfall	skráning
Framhaldsmenntun	Starf við hæfi - háskólamenntaðir	Hlutfall háskólamenntaðra í störfum sem krefjast háskólamenntunar	Hagstofa Íslands	Hlutfall	skráning
Framhaldsmenntun	Háskólamenntun kvenna	Hlutfall kvenna á aldrinum 25 - 34 sem er með háskólagráðu (ISCED 5 - 8)	Hagstofa Íslands	Hlutfall	skráning

Viðauki III - Samsetning og einkenni vísitölu félagslegra framfara.

Vísitala félagslegra framfara er heildstæður mælikvarði sem byggður er upp af samfélagslegum og umhverfislegum vísum sem ná yfir þrjár viddir félagslegra framfara. Vísitalan segir til um hæfni samfélaga til að mæta grunnþörfum borgaranna, stuðla að og viðhalda lífsgæðum þeirra og skapa einstaklingunum tækifæri til betra lífs.

Vísitala félagslegra framfara er eini mælikvarðinn sinnar tegundar í heiminum. Horft er til þátta sem eru aðrir en hefðbundnir mælikvarðar á efnahagslega stöðu, s.s. verga landsframleiðslu. Mikil fylgni er á milli vergrar landsframleiðslu og vísitölu félagslegra framfara. Verg landsframleiðsla segir ekki alltaf alla söguna og það getur verið töluverður munur á félagslegum framförum á milli þjóða sem hafa sambærilegar þjóðartekjur á mann. Það er einmitt markmið vísitölu félagslegra framfara að mæla þennan mun og um leið búa til verkfæri sem getur hjálpa við að stuðla að auknum félagslegum framförum.

Mælikvarðinn hefur verið mældur árlega á heimsvísu frá því 2014. Á undanförunum árum hefur færst í vöxt að verkfærið er aðlagð að tilteknum svæðum og er nú nýttur í svæðisbundnum úttektum s.s. borgum ríkjum, sýslum og sveitarfélögum víðsvegar um heim allan og nær til XY fjölda íbúa heimsins

Vísitala félagslegra framfara er hagnýtt verkfæri sem segir til um hvernig hefur tekist til og sýnir ákveðna mynd af stöðunni miðað við skilgreindar forsendur og endurspeglar um leið þá þætti sem skipta einstaklinginn máli. Þeir þættir sem settir eru fram eru samanhurðarhæfir á milli svæða. Stjórnartækið dregur fram þau viðfangsefni sem þarf mesta athygli. Þetta verkfæri endurspeglar ytri skilyrði í viðkomandi samfélagi og nýtist vel við stefnumótandi ákvarðanatöku, forgangsroðun og það þjónar vel sem veggísir til úrbóta. Þá getur verkfærið snert við virðiskeðju fyrirtækja sem láta sig uppbyggingu samfélaga varða og geta skapað gagnkvæman ávinning.

Skilgreining þátta

	Þáttur	Skýring
Grunnþarfir	Heilbrigði	Félagslegar framfarir byggja m.a. á traustu heilbrigðiskerfi sem og heilsusamlegri og góðri næringu. Þessir tveir þættir eru ekki aðeins forsendur til að lífa af. Afleiðing að því að hafa ekki aðgengi að nauðsynlegri næringu og heilsugæslu hefur neikvæð áhrif á samfélög.
	Vatn og hreinlæti	Aðgengi að hreinu vatni og hreinslætisaðstöðu telst til grundvallarmannréttinda skv. skilgreiningum Sameinuðu þjóðanna. Slíkt er lífsnauðsynlegt hverjum einstaklingi og eykur lífslíkur hans.
	Húsnæði	Til að tryggja öryggi, heilsu og mannlega reisn, þarf hver og einn að hafa aðgengi að mannsemandi húsnæði.
	Öryggi	Öryggi er nauðsynlegt heilsu, friði, réttlæti og vellíðan. Það stuðlar að frelsi einstaklingsins að geta yfirgefið heimili sitt einn og sér eða með vínun og fjölskyldu sinni án þess að búa við ótta.
	Grunnmenntun	Menntun er grunnforsenda framfara, frelsis og eflingu einstaklingsins. Með grunnþekkingu í lestri, skrift og stærðfræði getur einstaklingur bætt samfélagslegar og efnahagslegar kringumstæður sínar og tekið aukinn þátt í samfélaginu. Menntun er þannig nauðsynleg til að byggja upp réttlátt samfélag.
Grunnstoðir velferðar	Samskipti og upplýsingar	Fjárlst aðgengi að upplýsingum og möguleikinn á að skiptast á upplýsingum við aðra er nauðsynlegt fyrir skilvirkt, opið og ábyrgt samfélag. Hæfni einstaklingsins til að tengjast öðrum í gegnum síma, og/eda internetið auðveldar menntun, skoðanaskipti, og veitir fólki tækifæri til að móta áhrif og menningu í samfélaginu. Frelsi fjölmiðla tryggir að stjórnmöld takmarki ekki aðgang að upplýsingum og að borgarar geti sótt sér fræðslu um samfélag sitt, landið og heiminn og stuðlað að auknum skilningi og samvinnu.
	Heilsa og líðan	Heilsa og vellíðan mælir hversu heilbrigðu lífi fólk hefur tök á að lífa. Hér er horft til þeirra þátta sem aðstoða einstaklinginn við að draga úr ótímabærum dauðsföllum af ýmsum fyrirbyggjanlegum sjúkdómum. Geðheilbrigði er mikilvægt þegar horft er til getu einstaklingsins til að lífa hamingjusömu lífi.
	Umhverfisgæði	Öruggt náttúrulegt umhverfi er forsenda fyrir heilbrigðu og ánægjulegu lífi einstaklingsins. Umhverfisgæði hafa bein áhrif á heilsu og því möguleikum fólks til lífs. Mengun getur einnig haft neikvæð áhrif á lífsskilyrði, og aðgengi að heilsusamlegu lofti er lífsnauðsynlegt. Losun gróðurhúsalofttegunda og dýnandi lífræðilegur fjölbreytileiki og hverfandi búsvæði ógna loftslagi heimsins, fæðukeðjunni og auka líkur á sjúkdómum. Þá hindrar mengun vatns að hægt sé að fullnægja nauðsynlegum mannlegum þörfum s.s. til drykkjar, þvotta og annars hreinlætis.
	Borgaraleg réttindi	Borgaraleg réttindi gera einstaklingum kleift að taka þátt í samfélaginu án afskipta yfirvalds og annarra stofnana eða einkaaðila. Þessi réttindi innfela pólitísk réttindi, félagsleg réttindi, sem og rétt til tjáningar og eigna. Þau stuðla að reisn og virðingu og auðvelda einstaklingnum þátttöku í að byggja upp frjálst og lýðræðislegt samfélag þar sem ólíkar raddir fólks heyrast og tekið er tillit til þeirra.
	Persónufrelsi	Persónufrelsi endurspeglar val og áherslur einstaklingsins á að taka ákvarðanir eins og hann kýs og hefur frelsi til að ákveða hvernig hann hagar lífi sínu.
Tækifæri	Þátttaka	Þátttaka er einungis tryggð í umburðalyndu samfélagi, þ.e. samfélagi án aðgreiningar þar sem hver og einn getur lífað lífi sínu með reisn og virðingu. Mismunur á grundvelli þjóðernis, kyns, fæðingar, trúarbragða eða kynhneigðar kemur í veg fyrir að einstaklingur geti tekið fullan þátt í samfélaginu og getur auk þess leitt til ofbeldis og átaka.
	Framhaldsmenntun	Fræðslu- og rannsóknarstofnanir á efri námsstigum geta stuðlað að nýsköpun og hjálpað til við að leysa jafnt staðbundin sem alþjóðleg vandmál. Mikilvægt er að tryggja aðgengi karla jafnt sem kvenna af öllum þjóðfélagsstigum að aðgengi að framhaldsmenntun og gæta verður jafnræðis í hvívetna.

Uppruni gagna

Grunnþarfir

Heilbrigði

Hagstofa Íslands
SÍS - skólavogin - nemendakönnun
SÍS - skólavogin - nemendakönnun

Vatn og hreinlæti

Umhverfisstofnun
Sveitarfélagakönnun Gallup

Húsnæði

Rannsóknir og greining
Gallup - Þjónusta sveitarfélaga
Landlæknir - Vöktun á áhrifabáttum heilbrigðis

Öryggi

Ríkislögreglustjóri
Ríkislögreglustjóri
Landlæknir - Heilsa og líðan Íslendinga
Ríkislögreglustjóri
Ríkislögreglustjóri
Samgöngustofa
Samgöngustofa

Grunnstoðir velferðar

Grunnmenntun

SÍS - Skólavogin - Foreldrakönnun
SÍS - Skólavogin - Foreldrakönnun
SÍS - Skólavogin - Nemendakönnun
Menntamálastofnun
Menntamálastofnun
Hagstofa Íslands
Hagstofa Íslands

Samskipti og upplýsingar

Landlæknir - Heilsa og líðan Íslendinga
Landskerfi bókasafna
Póst og fjarskiptastofnun

Heilsa og líðan

Rannsóknir og greining
Landlæknir - Heilsa og líðan Íslendinga
Landlæknir - Heilsa og líðan Íslendinga
SÍS - Skólavogin - Nemendakönnun Hagstofa Íslands
Landlæknir - Heilsa og líðan Íslendinga

Umhverfisgæði

Copernicus
Copernicus
Sveitarfélagakönnun Gallup
Umhverfisstofnun

Tækifæri

Borgaraleg réttindi

Hagstofa Íslands
Hagstofa Íslands
Landlæknir - Heilsa og líðan Íslendinga

Persónufrelsi

Hagstofa Íslands
Landlæknir - Heilsa og líðan Íslendinga
Hagstofa Íslands
Hagstofa Íslands

Þátttaka

SÍS - Skólavogin - nemendur
SÍS - Skólavogin - nemendur
Rannsóknir og greining
SÍS - Skólavogin - nemendur
Landlæknir - Heilsa og líðan Íslendinga

Framhaldsmenntun

Hagstofa Íslands
Hagstofa Íslands
Hagstofa Íslands

